

შპს კავკასუს ონლაინი და შვილობილი კომპანიები

კონსოლიდირებული ფინანსური და მმართველობის
ანგარიშგება

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა

2018 წლის 31 დეკემბერს

შინაარსი:

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა	3
---------------------------------------	---

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა	3
ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	7
სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	8
ფულადი ნაკადების მოძრაობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	9
საკუთარი კაპიტალის მოძრაობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	10

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ზოგადი ინფორმაცია.....	11
2. მომზადების საფუძვლები	12
3. ძირითადი სააღრიცხვო შეფასებები და გადაწყვეტილებები	14
4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა	16
5. წინა პერიოდის კორექტირებები და რეკლასიფიკაცია	22
6. ძირითადი საშუალებები	26
7. გაცემული სესხები	27
8. სახელშეკრულებო აქტივები	27
9. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	28
10. ფული და ფულის ეკვივალენტები	29
11. მიღებული სესხები	30
12. სახელშეკრულებო ვალდებულებები	31
13. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები.....	32
14. ამონაგები.....	33
15. სხვა საოპერაციო შემოსავალი	33
16. კომუნიკაციის ხარჯები	33
17. ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	33
18. სხვა ხარჯები.....	34
19. ფინანსური ხარჯები, წმინდა.....	34
20. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან	35
21. პირობითი ვალდებულებები და აქტივები	36
22. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები	38
23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა.....	39

კონსოლიდირებული მმართველობის ანგარიშგება.....	48
---	----

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

შპს კავკასუს ონლაინის დამფუძნებლებს და ხელმძღვანელობას

პირობითი მოსაზრება

ჩვენ ჩავატარეთ შპს კავკასუს ონლაინის (შემდგომში კომპანია) და შვილობილი კომპანიების (შემდგომში ჯგუფი) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, ასევე, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგების, ფულადი სახსრების მოძრაობის კონსოლიდირებული ანგარიშგების, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგების, ყველა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისა და სხვა განმარტებითი შენიშვნებისგან.

ჩვენი აზრით, ჩვენი დასკვნის - “პირობითი მოსაზრების საფუძველი” - ნაწილში აღწერილი საკითხის გავლენით განპირობებული შესაძლო შედეგების გარდა, თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის კონსოლიდირებულ ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებული ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

პირობითი მოსაზრების საფუძველი

ჩვენ ვერ დავესწარიტ ძირითადი საშუალებების ინვენტარიზაციას და ვერც ალტერნატიული საშუალებებით დავადასტურეთ ძირითადი საშუალებების „სატელეკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურის“ და „შენობა-დანადგარების“ ჯგუფში შემავალი ანტენებისა და ანძების ფიზიკური არსებობა, რომელთა საბალანსო ღირებულებები ჯამურად კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია 3,073 ათასი ლარის (2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 3,355 ათასი ლარი) ღირებულებით. შედეგად, ვერ დავადგინეთ საჭირო იყო თუ არა რაიმე კორექტირების შეტანა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ამ ჯგუფის ძირითად საშუალებებთან და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შემადგენელ სხვა ელემენტებთან დაკავშირებით.

ჩვენ ვერ მივიღეთ მესამე მხარის დასტურის წერილი სოფია ქონექტისგან (Sofia Connect EAD) სახელშეკრულებო აქტივებზე, რომლებიც კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ასახულია 10,791 ათასი ლარის ღირებულებით (2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 12,473 ათასი და 2017 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით - 5,416 ათასი ლარი). ჯგუფის სააღრიცხვო ჩანაწერების ხასიათიდან გამომდინარე, ჩვენ ვერ შევძელით სხვა ალტერნატიული პროცედურით დაგვედასტურებინა სახელშეკრულებო აქტივები. შედეგად, ვერ დავადგინეთ საჭირო იყო თუ არა რაიმე კორექტირებების შეტანა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში სახელშეკრულებო აქტივებთან და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შემადგენელ სხვა ელემენტებთან დაკავშირებით.

ჩვენ ვერ მივიღეთ მესამე მხარის დასტურის წერილები სოფია ქონექტისგან (Sofia Connect EAD) სახელშეკრულებო ვალდებულებებზე, რომლებიც კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ასახულია 17,153 ათასი ლარის ღირებულებით (2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 17,431 ათასი და 2017 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით - 7,068 ათასი ლარი). ჯგუფის სააღრიცხვო ჩანაწერების ხასიათიდან გამომდინარე, ჩვენ ვერ შევძელით სხვა ალტერნატიული პროცედურით დაგვედასტურებინა სახელშეკრულებო ვალდებულებები. შედეგად, ვერ დავადგინეთ საჭირო იყო თუ არა რაიმე კორექტირებების შეტანა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში სახელშეკრულებო ვალდებულებებთან და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შემადგენელ სხვა ელემენტებთან დაკავშირებით.

ჩვენ ვერ მივიღეთ მესამე მხარის დასტურის წერილები სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებზე, რომლებიც კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ასახულია 1,419 ათასი ლარის ღირებულებით (2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 2,106 ათასი და 2017 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით - 3,993 ათასი ლარი). ჯგუფის სააღრიცხვო ჩანაწერების ხასიათიდან გამომდინარე, ჩვენ ვერ შევძელით სხვა ალტერნატიული პროცედურით დაგვედასტურებინა სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები. შედეგად, ვერ დავადგინეთ საჭირო იყო თუ არა რაიმე კორექტირებების შეტანა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებთან და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შემადგენელ სხვა ელემენტებთან დაკავშირებით.

აუდიტი ჩავატარეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს) შესაბამისად. აღნიშნული სტანდარტებით გათვალისწინებული ჩვენი პასუხისმგებლობა აღწერილია დასკვნის ნაწილში - „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ ჯგუფისგან დამოუკიდებლები, რაც გულისხმობს შესაბამისობას „ბუღალტერთა ეთიკის სტანდარტების საერთაშორისო საბჭოს“ მიერ გამოცემული „პროფესიონალ ბუღალტერთა ეთიკის კოდექსის“ მოთხოვნებთან და ამასთანავე, ვასრულებთ ამავე კოდექსით განსაზღვრულ სხვა ეთიკურ ვალდებულებებს.

გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი პირობითი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

მნიშვნელოვანი გარემოებები

კოვენანტებთან შესაბამისობა

როგორც ეს 21-ე შენიშვნაშია აღწერილი (პირობითი აქტივები და ვალდებულებები - კოვენანტებთან შესაბამისობა), ჯგუფს საფინანსო ინსტიტუტებთან გაფორმებული სასესხო ხელშეკრულების თანახმად მოეთხოვება ფინანსური და არაფინანსური კოვენანტების დაკმაყოფილება. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფი ვერ აკმაყოფილებდა აღნიშნულ მოთხოვნებს, რაც შესაძლებელია იგივე თარიღისთვის გამხდარიყო სესხის დაუყოვნებლივ მოთხოვნის საფუძველი, ჯგუფს, ამ გარემოების გათვალისწინების გარეშე, მიღებული სესხების ნაწილი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარდგენილი აქვს, როგორც გრძელვადიანი. იმ შემთხვევაში, თუ ჯგუფი გაითვალისწინებდა სესხის კოვენანტების დარღვევის გარემოებას, 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გრძელვადიანი სესხი 16,420 ათასი ლარის ოდენობით წარდგენილი იქნებოდა, როგორც მოკლევადიანი.

ლიკვიდურობის სხვაობა

დასკვნის მოდიფიცირების გარეშე, გვსურს, ყურადღება გავამახვილოთ მე-4 შენიშვნაზე (ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკის მართვა - ლიკვიდურობის რისკი, რომელიც მიგვანიშნებს, რომ ლიკვიდურობის სხვაობას მოკლევადიან ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებს შორის, 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შესაძლოა ჰქონდეს ნეგატიური გავლენა ჯგუფის საოპერაციო საქმიანობაზე მომავალში).

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად, ასევე, შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია, შეაფასოს და, საჭიროების შემთხვევაში, განმარტოს საქმიანობის უწყვეტობა და მასთან დაკავშირებული საკითხები. ასევე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოამზადოს საქმიანობის უწყვეტობის დაშვების საფუძველზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა

განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია, ოპერაციების შეჩერება ან არ აქვს, ამის გარდა, სხვა არჩევანი.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელნი არიან ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების პროცესს გაუწიონ ზედამხედველობა.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული მმართველობის ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ჯგუფის კონსოლიდირებული მმართველობის ანგარიშგება მოამზადოს „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მივიღოთ გონივრული რწმუნება, შეიცავს თუ არა მოცემული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობებს და გავცეთ დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. გონივრული რწმუნება არის რწმუნების მაღალი დონე, მაგრამ ის არ წარმოადგენს გარანტიას იმისა, რომ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის შეძლებს არსებითი უზუსტობების გამოვლენას. უზუსტობები შესაძლოა წარმოიშვას თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად და არსებითად განიხილება, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს მომხმარებელთა ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც მიიღება წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე.

აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს) თანახმად, ჩვენ ვიყენებთ პროფესიულ მსჯელობას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ჩვენ ასევე:

- ვადგენთ და ვაფასებთ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად არსებითი უზუსტობების დაშვების რისკებს, ვგეგმავთ და ვასრულებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად. თაღლითობის შედეგად წარმოშობილი არსებითი უზუსტობის ვერ აღმოჩენის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის, რადგან თაღლითობა შესაძლოა მოიცავდეს ფარულ გარიგებებს, გაყალბებებს, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, ინფორმაციის არასწორად წარმოდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას;
- შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე;
- ვაფასებთ გამოყენებული საბუღალტრო პოლიტიკების მიზანშეწონილობას, ასევე ხელმძღვანელობის მხრიდან წარმოდგენილი სააღრიცხვო შეფასებებისა და განმარტებითი შენიშვნების გონივრულობას;
- გამოგვაქვს დასკვნა ხელმძღვანელობის მიერ მოქმედი ჯგუფის საბუღალტრო საფუძვლების გამოყენების მიზანშეწონილობის შესახებ, ასევე მიღებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე ვასკვნით, აქვს თუ არა ადგილი არსებით გაურკვევლობებს ისეთ მოვლენებსა და ვითარებებთან მიმართებაში, რომლებმაც შესაძლოა ეჭვის ქვეშ დააყენოს ჯგუფის უნარი განაგრძოს ფუნქციონირება საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპით. თუ ჩვენ დავასკვნით, რომ ადგილი აქვს არსებით გაურკვევლობას, ჩვენს აუდიტორთა დასკვნაში ყურადღებას გაავამახვილებთ შესაბამის ინფორმაციაზე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ან, თუ ამგვარი ინფორმაცია არაადეკვატური იქნება, შევცვლით ჩვენს დასკვნას. ჩვენი მსჯელობებები ეფუძნება ჩვენს აუდიტორთა დასკვნის შედგენის თარიღამდე მიღებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს.

ამასთან, მომავალში წარმოშობილმა მოვლენებმა და შექმნილმა ვითარებებმა შესაძლოა აიძულოს ჯგუფი შეწყვიტოს ფუნქციონირება საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპით;

- ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების ზოგად წარდგენას, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის განმარტებით შენიშვნებს და იმას, წარმოაჩენს თუ არა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ძირითად გარიგებებსა და მოვლენებს ისეთი ფორმით, რომ უზრუნველყოფილ იქნას მთლიანი დოკუმენტის კეთილსინდისიერად წარდგენა.
- მოვიპოვებთ საკმარის აუდიტორულ მტკიცებულებას ჯგუფის ფინანსურ ინფორმაციასა და საქმიანობაზე, რათა გამოვხატოთ მოსაზრება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ჩვენ პასუხისმგებელნი ვართ აუდიტის მიმართულებაზე, ზედამხედველობასა და შესრულებაზე. ჩვენ პასუხისმგებელნი ვართ მხოლოდ ჩვენს აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

სხვა საკითხებთან ერთად ჩვენ კომუნიკაცია გვაქვს მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებთან აუდიტის მასშტაბზე, ვადებზე და აუდიტის შედეგად აღმოჩენილი მნიშვნელოვანი საკითხების შესახებ, მათ შორის, შიდა კონტროლის ნაკლოვანებების შესახებ.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ მმართველობის ანგარიშგებაზე

ჩვენი პასუხისმგებლობაა, გამოვთქვათ მოსაზრება ჯგუფის მიერ წარმოდგენილი კონსოლიდირებული მმართველობის ანგარიშგების კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან თანხვედრილობაზე და ასევე - მოიცავს თუ არა იგი “ზუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ” საქართველოს კანონის მე-7 მუხლით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

მოსაზრება “ზუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგების და აუდიტის შესახებ” საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნებთან

აუდიტის დროს ჩატარებულ სამუშაოზე დაყრდნობით გამოვთქვამთ მოსაზრებას, რომ:

- 2018 წლის კონსოლიდირებულ მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული ინფორმაცია, თანხვედრაშია 2018 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის მომზადებულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით; და
- 2018 წლის კონსოლიდირებული მმართველობის ანგარიშგება ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით მოიცავს “ზუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ” საქართველოს კანონის მე-7 მუხლით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

დამოუკიდებელი აუდიტორის ამ დასკვნაში მოცემული აუდიტის შედეგებზე პასუხისმგებელია გარიგების პარტნიორი:

დავით დარსაველიძე (რეესტრში რეგისტრაციის # SARAS-A-735032)

შპს „ბიდიოს“ სახელით

თბილისი, საქართველო

30 სექტემბერი 2019 წელი

ამასთან, მომავალში წარმოშობილმა მოვლენებმა და შექმნილმა ვითარებებმა შესაძლოა აიძულოს ჯგუფი შეწყვიტოს ფუნქციონირება საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპით;

- ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების ზოგად წარდგენას, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის განმარტებით შენიშვნებს და იმას, წარმოაჩენს თუ არა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ძირითად გარიგებებსა და მოვლენებს ისეთი ფორმით, რომ უზრუნველყოფილ იქნას მთლიანი დოკუმენტის კეთილსინდისიერად წარდგენა.
- მოვიპოვებთ საკმარის აუდიტორულ მტიცებულებას ჯგუფის ფინანსურ ინფორმაციასა და საქმიანობაზე, რათა გამოვხატოთ მოსაზრება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ჩვენ პასუხისმგებელი ვართ აუდიტის მიმართულებაზე, ზედამხედველობასა და შესრულებაზე. ჩვენ პასუხისმგებელი ვართ მხოლოდ ჩვენს აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

სხვა საკითხებთან ერთად ჩვენ კომუნიკაცია გვაქვს მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებთან აუდიტის მასშტაბზე, ვადებზე და აუდიტის შედეგად აღმოჩენილი მნიშვნელოვანი საკითხების შესახებ, მათ შორის, შიდა კონტროლის ნაკლოვანებების შესახებ.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ მმართველობის ანგარიშგებაზე

ჩვენი პასუხისმგებლობაა, გამოვთქვათ მოსაზრება ჯგუფის მიერ წარმოდგენილი კონსოლიდირებული მმართველობის ანგარიშგების კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან თანხვედნილობაზე და ასევე - მოიცავს თუ არა იგი "ზუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ" საქართველოს კანონის მე-7 მუხლით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

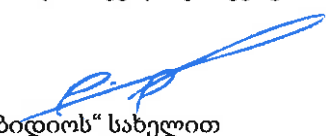
მოსაზრება "ზუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგების და აუდიტის შესახებ" საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნებთან

აუდიტის დროს ჩატარებულ სამუშაოზე დაყრდნობით გამოვთქვამთ მოსაზრებას, რომ:

- 2018 წლის კონსოლიდირებულ მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული ინფორმაცია, თანხვედრაშია 2018 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის მომზადებულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით; და
- 2018 წლის კონსოლიდირებული მმართველობის ანგარიშგება ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით მოიცავს "ზუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ" საქართველოს კანონის მე-7 მუხლით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

დამოუკიდებელი აუდიტორის ამ დასკვნაში მოცემული აუდიტის შედეგებზე პასუხისმგებელია გარიგების პარტნიორი:

დავით დარსაველიძე (რეესტრში რეგისტრაციის # SARAS-A-735032)

შპს „ბიდიოს“ სახელით

თბილისი, საქართველო

30 სექტემბერი 2019 წელი

შპს კავკასუს ონლაინი და შვილობილი კომპანიები
 ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება
 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
 (ათას ლარში)

აქტივები	შენიშვნა	31.12.2018	31.12.2017	01.01.2017
გრძელვადიანი აქტივები				
ძირითადი საშუალებები	6	109,718	104,514	106,789
არამატერიალური აქტივები		1,131	1,445	997
გაცემული სესხები	7	-	-	28,308
სახელშეკრულებო აქტივები	8	7,372	7,512	1,450
გრძელვადიანი აქტივების შესაძენად გადახდილი ავანსები		-	506	3,550
		118,221	113,977	141,094
მოკლევადიანი აქტივები				
მარაგები		532	522	602
გაცემული სესხები	7	167	53	2,934
სახელშეკრულებო აქტივები	8	4,340	5,959	5,041
საგადასახადო აქტივები		1,020	1,216	415
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	9	23,428	22,779	13,131
ფული და ფულის ეკვივალენტები	10	1,978	6,948	2,143
		31,465	37,477	24,266
სულ აქტივები		149,686	151,454	165,360
საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები				
საკუთარი კაპიტალი				
საწესდებო კაპიტალი		57,491	57,791	87,211
დაგროვილი ზარალი		(20,150)	(20,416)	(38,587)
უცხოური ვალუტის გადაანგარიშების რეზერვი		8,526	8,753	3,973
სულ საკუთარი კაპიტალი		45,867	46,128	52,597
გრძელვადიანი ვალდებულებები				
მიღებული სესხები	11	16,420	7,815	10,760
სახელშეკრულებო ვალდებულებები	12	42,958	46,079	27,948
		59,378	53,894	38,708
მოკლევადიანი ვალდებულებები				
მიღებული სესხები	11	10,861	12,269	10,475
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	13	25,624	29,147	36,511
სახელშეკრულებო ვალდებულებები	12	7,323	7,323	5,093
საგადასახადო ვალდებულებები		633	2,693	21,976
		44,441	51,432	74,055
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები		149,686	151,454	165,360

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ხელმძღვანელობის სახელით, 2019 წლის 30 სექტემბერს დამტკიცებულია გამოსაშვებად შემდეგი პირების მიერ:

დირექტორი _____ რ. კოპალაძე

დირექტორის მოადგილე _____ ვ. მღებრიანი

11- 47 გვერდებზე არსებული განმარტებითი შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

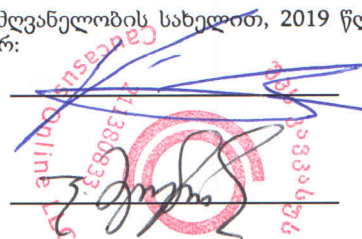
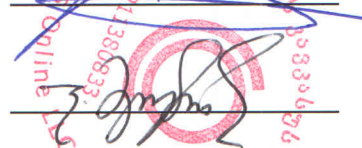
შპს კავკასუს ონლაინი და შვილობილი კომპანიები
 ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება
 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
 (ათას ლარში)

აქტივები	შენიშვნა	31.12.2018	31.12.2017	01.01.2017
გრძელვადიანი აქტივები				
ძირითადი საშუალებები	6	109,718	104,514	106,789
არამატერიალური აქტივები		1,131	1,445	997
გაცემული სესხები	7	-	-	28,308
სახელშეკრულებო აქტივები	8	7,372	7,512	1,450
გრძელვადიანი აქტივების შესაძენად გადახდილი ავანსები		-	506	3,550
		118,221	113,977	141,094
მოკლევადიანი აქტივები				
მარაგები		532	522	602
გაცემული სესხები	7	167	53	2,934
სახელშეკრულებო აქტივები	8	4,340	5,959	5,041
საგადასახადო აქტივები		1,020	1,216	415
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	9	23,428	22,779	13,131
ფული და ფულის ეკვივალენტები	10	1,978	6,948	2,143
		31,465	37,477	24,266
სულ აქტივები		149,686	151,454	165,360
საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები				
საკუთარი კაპიტალი				
საწესდებო კაპიტალი		57,491	57,791	87,211
დაგროვილი ზარალი		(20,150)	(20,416)	(38,587)
უცხოური ვალუტის გადაანგარიშების რეზერვი		8,526	8,753	3,973
სულ საკუთარი კაპიტალი		45,867	46,128	52,597
გრძელვადიანი ვალდებულებები				
მიღებული სესხები	11	16,420	7,815	10,760
სახელშეკრულებო ვალდებულებები	12	42,958	46,079	27,948
		59,378	53,894	38,708
მოკლევადიანი ვალდებულებები				
მიღებული სესხები	11	10,861	12,269	10,475
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	13	25,624	29,147	36,511
სახელშეკრულებო ვალდებულებები	12	7,323	7,323	5,093
საგადასახადო ვალდებულებები		633	2,693	21,976
		44,441	51,432	74,055
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები		149,686	151,454	165,360

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ხელმძღვანელობის სახელით, 2019 წლის 30 სექტემბერს დამტკიცებულია გამოსაშვებად შემდეგი პირების მიერ:

დირექტორი

დირექტორის მოადგილე

 რ. კოპალაძე

 ვ. მელბერიანი

11- 47 გვერდებზე არსებული განმარტებითი შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

შპს კავკასუს ონლაინი და შვილობილი კომპანიები

სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2018 წლის 31 დეკემბერს

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2018	2017
ამონაგები	14	49,717	56,364
სხვა საოპერაციო შემოსავალი	15	1,070	8,220
		50,787	64,584
ცვეთა და ამორტიზაცია		(14,283)	(11,872)
კომუნიკაციის ხარჯები	16	(12,525)	(12,678)
უიმედო და საექვო მოთხოვნების ხარჯი		(974)	(794)
ქსელის რემონტისა და შენახვის ხარჯები		(5,165)	(3,512)
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	17	(5,722)	(5,887)
სხვა ხარჯები	18	(5,792)	(6,190)
საოპერაციო მოგება		6,326	23,651
ფინანსური ხარჯები, წმინდა	19	(6,681)	(4,660)
მოგება/ (ზარალი) საკურსო სხვაობებიდან, წმინდა		621	(820)
მთლიანი სრული ზარალი/ (შემოსავალი)		266	18,171
სხვა სრული შემოსავალი			
უცხოური ვალუტის წარსადგენ ვალუტაში გადაანგარიშების ეფექტი		(227)	4,780
წლის სხვა სრული შემოსავალი / (ზარალი)		(227)	4,780
სულ წლის სრული შემოსავალი		39	22,951

11-47 გვერდებზე არსებული განმარტებითი შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

შპს კავკასუს ონლაინი და შვილობილი კომპანიები

ფულადი ნაკადების მოძრაობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2018 წლის 31 დეკემბერს

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2018	2017
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან მოგება/ (ზარალი) დაბეგვრამდე		266	18,171
კორექტირებები:			
ცვეთა და ამორტიზაცია		14,283	11,872
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების გაუფასურება		974	794
ფინანსური შემოსავალი	19	(133)	(846)
ფინანსური ხარჯები	19	5,714	5,417
სახელშეკრულებო ვალდებულებების ამორტიზაცია	12	(7,893)	(7,766)
ძირითადი საშუალებების გასვლა		(76)	247
მომწოდებლისგან მიღებული კრედიტ ნოტები	15	(976)	-
ზარალი საკურსო სხვაობებიდან, წმინდა		479	909
ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობიდან საბრუნავ კაპიტალში ცვლილებამდე		12,638	28,798
ცვლილებები სამუშაო კაპიტალში:			
მარაგების ზრდა/(შემცირება)		(59)	80
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების შემცირება/(ზრდა)		(2,546)	(19,186)
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებების ზრდა		9,195	10,285
სახელშეკრულებო აქტივების შემცირება / (ზრდა)		1,759	(6,981)
სახელშეკრულებო ვალდებულებების ზრდა		893	24,040
საგადასახადო ვალდებულებების ზრდა/(შემცირება)		828	(8,595)
ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობიდან პროცენტების გადახდა	11	22,708	28,441
გადახდილი მოგების გადასახადი		(1,758)	(1,182)
წმინდა ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან		18,257	15,772
ფულადი სახსრები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(28,775)	(17,142)
არამატერიალური აქტივების შეძენა		(21)	(748)
გაცემული სესხების ზრდა		(2,142)	(2,259)
გაცემული სესხებიდან ფულადი სახსრების მიღება		2,146	2,737
საინვესტიციო საქმიანობისთვის გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(28,792)	(17,412)
ფულადი სახსრები საფინანსო საქმიანობიდან			
სესხების გადახდა	11	(7,284)	(8,211)
მიღებული სესხების ზრდა	11	13,305	9,055
კაპიტალის შემცირება		(300)	-
წმინდა ფულადი სახსრები საფინანსო საქმიანობიდან		5,721	844
ფულადი სახსრების წმინდა შემცირება		(4,814)	(796)
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლის დასაწყისში		6,948	2,143
ფულადი საშუალებების გადაფასებიდან მიღებული ზარალი		10	(703)
უცხოური ვალუტის წარსადგენ ვალუტაში გადაანგარიშების ეფექტი		(166)	6,304
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლის ბოლოს		1,978	6,948

11-47 გვერდებზე არსებული განმარტებითი შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

შპს კავკასუს ონლაინი და შვილობილი კომპანიები

საკუთარი კაპიტალის მოძრაობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2018 წლის 31 დეკემბერს

(ათას ლარში)

	საწესდებო კაპიტალი	დაგროვილი ზარალი	უცხოური ვალუტის გადაანგარიშების რეზერვი	სულ
01.01.2017	87,211	(38,587)	3,973	52,597
მთლიანი სრული შემოსავალი	-	18,171	-	18,171
წლის სხვა სრული შემოსავალი	-	-	4,780	4,780
კაპიტალის შემცირება	(29,420)	-	-	(29,420)
31.12.2017	57,791	(20,416)	8,753	46,128
მთლიანი სრული შემოსავალი	-	266	-	266
წლის სხვა სრული ზარალი	-	-	(227)	(227)
კაპიტალის შემცირება	(300)	-	-	(300)
31.12.2018	57,491	(20,150)	8,526	45,867

11-47 გვერდებზე არსებული განმარტებითი შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

შპს კავკასუს ონლაინი და შვილობილი კომპანიები

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2018 წლის 31 დეკემბრის

(ათას ლარში)

1. ზოგადი ინფორმაცია

შპს კავკასუს ონლაინი (შემდგომში კომპანია) დაფუძნდა 2007 წლის 11 ივნისს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

კომპანიის იურიდიული მისამართია წინამდგარიშვილის ქუჩა #160, თბილისი, საქართველო.

კომპანიის მფლობელები 2018 წლის 31 დეკემბრის, 2017 წლის 31 დეკემბრისა და 1 იანვრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	31.12.2018	31.12.2017	01.01.2017
International Online Networks Limited	52.73%	52.73%	52.73%
Nelgado LTD	47.27%	47.27%	47.27%

შპს კავკასუს ონლაინი და მისი შვილობილი საწარმოები (შემდგომში ჯგუფი) დაფუძნებული არიან, როგორც შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებები.

ჯგუფს საბოლოო ბენეფიციარი მაკონტროლებელი მფლობელი არ ჰყავს.

შპს კავკასუს ონლაინის შვილობილი საწარმოები წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

შვილობილი საწარმოს დასახელება	ქვეყანა	მთავარი საქმიანობა	31.12.2018	31.12.2017	01.01.2017
შპს კავკასუს ქეიბლ სისტემ ბულგარია (Caucasus Cable System Bulgaria LLC)	ბულგარეთი	სატელეკომუნიკაციო მომსახურება	100%	100%	100%
ნოვასტარ კომერს ლიმიტედ (Novastar Commerce Limited)	ვირჯინიის კუნძულები (ბრიტანეთი)	სატელეკომუნიკაციო გადაწყვეტილებები	100%	100%	100%
შპს კავკასუს ქეიბლ სისტემ არმენია Caucasus Cable System Armenia LLC	სომხეთი	არ დაუწყია საოპერაციო საქმიანობა	100%	100%	100%
შპს კავკასუს ონლაინი თიზი (Caucasus Online TIZ LLC)	საქართველო	არ დაუწყია საოპერაციო საქმიანობა	100%	100%	100%
შპს კავკასუს ქეიბლ ტრანზიტ (Caucasus Cable Transit LLC)	საქართველო	არ დაუწყია საოპერაციო საქმიანობა	50%	50%	50%

2008 წლიდან კავკასუს ონლაინი არის Tyco Electronics-ის მიერ აშენებული 1,200 კილომეტრიანი წყალქვეშა ოპტიკურ-ბოჭკოვანი კაბელის ერთპიროვნული მესაკუთრე, რომლის საშუალებითაც ევროპიდან სამხრეთ კავკასიისა და კასპიის ზღვის რეგიონში ინტერნეტის ტრანზიტული მიწოდება ხორციელდება. შავი ზღვის ფსკერზე განთავსებული ოპტიკურ-ბოჭკოვანი კაბელის მეშვეობით ევროპიდან აზიისკენ მაღალი ხარისხის ინტერნეტის პირდაპირი მიწოდება გახდა შესაძლებელი.

2010 წელს „საქართველოს რკინიგზის ტელეკომის“ შეძენამ ჯგუფს საშუალება მისცა ოპერირება მოეხდინა მთელს სამხრეთ კავკასიის რეგიონში: საქართველოში, სომხეთსა და აზერბაიჯანში, ასევე ირანსა და ერაყში. შედეგად, იგი არის 600 კმ-იანი ოპტიკურ-ბოჭკოვანი კაბელის და ობიექტებთან დამაკავშირებელი სარკინიგზო მაგისტრალის, ასევე დამოუკიდებელი 600 კმ-იანი ოპტიკურ-ბოჭკოვანი ინფრასტრუქტურისგან შემდგარი GRT-ის ინფრასტრუქტურის მფლობელი.

1. ზოგადი ინფორმაცია (გაგრძელება)

ჯგუფის სატელეკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურა, ევროპიდან კასპიის ზღვისპირა რეგიონში და ევროპაში: ფრანკფურტი, ლონდონი, ბუდაპეშტი, ამსტერდამი, სოფია და კიევი - წარმოდგენილია 3,000 კმ სიგრძის DWDM ქსელისგან და რამდენიმე ფიზიკური და ვირტუალური POPs-გან.

ჯგუფის ძირითადი საქმიანობაა სხვა ინტერნეტ პროვაიდერების და საქართველოში, ბულგარეთსა და სხვა მეზობელ ქვეყნებში კორპორატიული აბონენტების სატელეკომუნიკაციო სერვისებით უზრუნველყოფა. ჯგუფის მიერ მომხმარებლისთვის შეთავაზებული მომსახურების სახეები წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

- ინტერნეტის მიწოდება ოპტიკურ ბოჭკოვანი კაბელით და ISDN ქსელით
- IP ტრანზიტი და ეზერნეტ მომსახურება
- სხვა სატელეკომუნიკაციო ოპერატორებთან დამაკავშირებელი სერვისები (სატელეფონო ზარების ტერმინაცია-ტრანზიტი)
- ინტერნეტის მოცულობის გადამცემა
- ოპტიკურ-ბოჭკოვანი კაბელის და სხვა სატელეკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურის იჯარა (საკომუნიკაციო არხები და სხვა ინფრასტრუქტურა)
- სხვა სერვისები, როგორიცაა კოლოკაცია, დომენის რეგისტრაცია და ა.შ.

2. მომზადების საფუძვლები

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების კომიტეტის (ბასსკ) მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (მთლიანობაში ფასს-ები) შესაბამისად.

ჯგუფი არ იყენებს სხვადასხვა ვერსიას იმ ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან დაკავშირებით, რომელიც წინა თარიღებისათვის არ იყო ძალაში და რომელ სტანდარტებთან დაკავშირებითაც შესული ცვლილებების სავალდებულო გამოყენება ძალაში შევიდა 2018 წლის 1 იანვრისთვის, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პერიოდში. ჯგუფი არ იყენებს ახალ ფასს-ებს, რომელთა გამოყენება სავალდებულო არ არის, თუ სტანდარტით დაშვებულია მისი ვადამდელი დანერგვა.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების ფასს-ის მიხედვით მომზადება ჯგუფის ხელმძღვანელობისგან ითხოვს გარკვეული შეფასებების გაკეთებას, რაც გავლენას იქონიებს აქტივებისა და ვალდებულებების საანგარიშო ღირებულებაზე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შედგენის თარიღისათვის, ასევე იმოქმედებს შემოსავლისა და ხარჯების ოდენობაზე საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში. ფაქტიური შედეგები შესაძლოა განსხვავდებოდეს მიმდინარე შეფასებისაგან. შეფასებები პერიოდულად გადაიხედება. კორექტირებები, რამაც სააღრიცხვო შეფასებების ცვლილებები გამოიწვია, მიეკუთვნება იმ პერიოდის ფინანსურ შედეგებს, როცა ეს ცვლილებები გატარდა. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების შესახებ განმარტებები მოცემულია მე-3 შენიშვნაში.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას გამოყენებული ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკა მოცემულია 23-ე შენიშვნაში.

ჯგუფის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკა შესაბამისობაშია ყველა იმ სტანდარტთან, რომელიც ძალაშია ფასს სტანდარტების შესაბამისი პირველი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. აღნიშნული პოლიტიკა თანმიმდევრულადაა გამოყენებული კონსოლიდირებული ფინანსურ ანგარიშგებაში წარდგენილ ყველა ინფორმაციაზე, თუ ეს სხვაგვარად არ არის აღნიშნული.

წარდგენის საფუძველი

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ისტორიული ღირებულების საფუძველზე. ჯგუფის საანგარიშგებო პერიოდი მოიცავს კალენდარულ წელს 1 იანვრიდან 31 დეკემბრამდე.

2. მომზადების საფუძვლები (გაგრძელება)

კონსოლიდაციის საფუძველი

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს კომპანიის და მის კონტროლს დაქვემდებარებული შვილობილი საწარმოების ფინანსურ ანგარიშგებას. კონტროლი მიიღწევა მაშინ, როდესაც კომპანიას:

- აქვს კონტროლი ინვესტიციის ობიექტზე;
- იღებს ან უფლება აქვს მიიღოს ინვესტიციის ობიექტში თავისი მონაწილეობიდან ცვლადი უკუგება; და
- შეუძლია თავისი გავლენის გამოყენება უკუგებაზე ზემოქმედებისთვის.

კომპანია ხელახლა აფასებს, აკონტროლებს თუ არა ინვესტიციის ობიექტს, თუ ფაქტები და გარემოებები იმაზე მიანიშნებს, რომ კონტროლის ზემოაღნიშნული სამი ელემენტიდან ერთ-ერთში ცვლილებებია მომხდარი. როდესაც კომპანია ინვესტიციის ობიექტში უმრავლესობაზე ნაკლებ ხმებს ფლობს, მას გავლენა ექნება ინვესტიციის ობიექტზე, თუ ხმის უფლება საკმარისია, რომ მას ჰქონდეს პრაქტიკული უნარი ერთპიროვნულად წარმართოს ინვესტიციის ობიექტის შესაბამისი საქმიანობა.

იმის შეფასებისას, კომპანიის ხმის უფლება საკმარისია თუ არა ინვესტიციის ობიექტზე გავლენის განსახორციელებლად, კომპანია ყველა შესაბამის ფაქტს და გარემოებას ითვალისწინებს, მათ შორის:

- კომპანიის ხმის უფლებათა რაოდენობა სხვა მფლობელების ხმის უფლებების რაოდენობასა და გაზიარებასთან შედარებით;
- კომპანიის, სხვა მფლობელებისა და სხვა მხარეების პოტენციური ხმის უფლებები;
- სხვა სახელშეკრულებო გარიგებებიდან წარმომდგარი უფლებები; და
- ნებისმიერი დამატებითი ფაქტი ან გარემოება, რომელიც მიანიშნებს იმაზე, რომ კომპანიას ამჟამად აქვს, ან არ აქვს უნარი, მართოს შესაბამისი საქმიანობა ისეთ დროს, როდესაც გადაწყვეტილებების მიღებაა საჭირო, მათ შორის ხმის მიცემის გამოცდილება წინა პარტნიორების კრებებზე;

შვილობილი საწარმოების კონსოლიდაცია იწყება მაშინ, როდესაც მშობელი კომპანია მოიპოვებს კონტროლს შვილობილ საწარმოზე და წყდება მაშინ, როდესაც იგი კარგავს კონტროლს შვილობილ საწარმოზე. კერძოდ, წლის განმავლობაში შეძენილი ან გასხვისებული შვილობილი საწარმოს შემოსავალი და ხარჯები აღირიცხება მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში იმ თარიღიდან, როდესაც კომპანია იძენს კონტროლს, იმ თარიღამდე, როდესაც კომპანიის კონტროლი შვილობილ კომპანიაზე წყდება.

შიდაჯგუფური სამეურნეო ოპერაციების შედეგები და ნაშთები, ასევე შიდაჯგუფური ტრანზაქციებით წარმოქმნილი არარეალიზებული მოგება ელიმინირდება კონსოლიდაციის მიზნებისთვის.

საქმიანობის უწყვეტობა

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპის დაშვებით - ანუ დაშვებით, რომ ჯგუფი განაგრძობს ფუნქციონირებას პროგნოზირებად მომავალში. ჯგუფის ხელმძღვანელობასა და მფლობელებს სურვილი აქვთ, განავითარონ ჯგუფის საქმიანობა საქართველოში. ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება შესაბამისია ჯგუფისთვის.

ფასს-ების მიხედვით მომზადებული პირველი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

მოცემული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება არის ჯგუფის მიერ ფასს-ების მიხედვით მომზადებული პირველი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება და გამოყენებული იქნა ფასს-1 „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების პირველად გამოყენება“. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების ფასს-ებზე გადასვლის თარიღია 2017 წლის 1 იანვარი.

ა) ახალი ფასს-ების მიღება, ცვლილებები სტანდარტებსა და ინტერპრეტაციებში

სხვა ახალ სტანდარტებს, ინტერპრეტაციებსა და შესწორებებს, რომელიც გამოცემულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ, რომელიც ძალაში შევიდა 2018 წლის 1 იანვრიდან არ გააჩნია გავლენა ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკაზე, რადგან არ არის კომპანიის საქმიანობასთან დაკავშირებული ან არ შეესაბამება კომპანიის მიმდინარე სააღრიცხვო პოლიტიკას.

2. მომზადების საფუძვლები (გაგრძელება)

ბ) ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და შესწორებები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ არ არის ძალაში შესული 1 იანვრისთვის:

კომპანიის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღამდე გამოქვეყნდა გარკვეული ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და ცვლილებები არსებულ სტანდარტებში, რომლებიც ძალაში შედის 2019 წლის 1 იანვრის შემდგომ პერიოდში და რომლებიც ჯგუფს ნაადრევად არ მიუღია. სტანდარტები, რომლებიც სავარაუდოდ გავლენას მოახდენს ჯგუფზე, ან რომელთა გავლენაც ამჟამად ფასდება, ასეთია:

ფასს 16 იჯარა

ფასს 16 იჯარა ჩაანაცვლებს არსებული იჯარის აღრიცხვის შემდეგ მეთოდურ მითითებებს: ბასს 17 ლიზინგი, IFRIC 4 განვსაზღვროთ შეიცავს თუ არა ხელშეკრულება იჯარას, SIC-15 საოპერაციო იჯარა - სტიმულირება და SIC-27 გარიგების შინაარსის შეფასება, რომელიც შეიცავს იჯარის სამართლებრივ ფორმას. იგი აუქმებს მოიჯარეთათვის არსებულ ორმაგ სააღრიცხვო პრინციპს, რომელიც განასხვავებს ფინანსურ და საოპერაციო იჯარას, სანაცვლოდ, რჩება ერთი ბალანსზე აღრიცხვის მოდელი, რომელიც მსგავსია ბასს 17-ის მიხედვით ფინანსური იჯარის აღრიცხვის პრინციპისა. იჯარის გამცემის აღრიცხვის პრინციპები არსებული პრაქტიკის შესაბამისი რჩება - იჯარის გამცემი განაგრძობს იჯარის კლასიფიკაციას ფინანსურ და საოპერაციო იჯარებად.

სტანდარტი მოიცავს ორ გამონაკლისს: საიჯარო აქტივის დაბალი ღირებულება (მაგალითად, საოფისე კომპიუტერული ტექნიკა და ავეჯი) და მოკლევადიანი იჯარები (იჯარა, რომლის ვადა ტოლია ან ნაკლებია 12 თვეზე). იჯარის დაწყების თარიღისთვის, მოიჯარე აღიარებს იჯარის ვალდებულებას და აქტივს, როგორც აქტივის გამოყენების უფლებას იჯარის ვადის განმავლობაში. მოიჯარემ ცალკე უნდა აღიაროს საიჯარო ვალდებულების საპროცენტო ხარჯი და აქტივის გამოყენების უფლების ცვეთის ხარჯი.

ფასს 16 მოქმედებს ყოველწლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის, რომელიც იწყება 2019 წლის 1 იანვრის ან ამ თარიღის შემდეგ. კომპანია არ გეგმავს ამ სტანდარტის ადრე დაწერვას. ჯგუფი აფასებს მომავალში ფასს 16-ის გამოყენების მოსალოდნელ გავლენას კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

3. ძირითადი სააღრიცხვო შეფასებები და გადაწყვეტილებები

ჯგუფი ახდენს გარკვეული სააღრიცხვო შეფასებებისა და გადაწყვეტილებების შემუშავებას მომავალი პერიოდებისათვის. შეფასებები და გადაწყვეტილებები შემუშავებულია გამოცდილებასა და სხვა ფაქტორებზე დაყრდნობით, რომელიც ითვალისწინებს ჯგუფის ფუნქციონირებას განსაზღვრული მომავლის პირობებში. მომავალ პერიოდებში მიღებული გამოცდილება შესაძლოა განსხვავებული იყოს ამ შეფასებებისა და დაშვებებისაგან. ქვემოთ მოყვანილია ის შეფასებები და დაშვებები, რომლებიც მომდევნო ფინანსურ წელს აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებში არსებითი ცვლილებების რისკის მატარებელია.

ძირითადი შეფასებები და დაშვებები

ა) სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

ჯგუფი ხელმძღვანელობს „მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების“ (ECL) მოდელით. ეს საჭიროებს მსჯელობას, იმის შესახებ, თუ როგორ იმოქმედებს ეკონომიკური ფაქტორები ECL მოდელზე, რაც განისაზღვრება შეწონილი ალბათობის საფუძველზე. ფასს 9-ის მიხედვით, ზარალის ანარცხის განსაზღვრა ხდება შემდეგნაირად: ა) 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი - ისეთი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომელიც გამოწვეულია იმ დეფოლტის მოვლენებისგან ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომელთა მოხდენაც შესაძლებელია შემდგომი 12 თვის განმავლობაში. ბ) არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი - ისეთი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომელიც გამოწვეულია ყველა შესაძლო დეფოლტის მოვლენისგან, რომელთა მოხდენაც შესაძლებელია ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი არსებობის მანძილზე.

2. მომზადების საფუძვლები (გაგრძელება)

არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელი მოქმედებს მაშინ, როდესაც ფინანსური აქტივი საკრედიტო რისკი ანგარიშგების პერიოდისათვის მნიშვნელოვნად გაზრდილია მის თავდაპირველ აღიარებასთან შედარებით, ხოლო თუ არ არის გაზრდილი 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, ჯგუფს შეუძლია განსაზღვროს, რომ ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკი არ გაზრდილა მნიშვნელოვნად, იმ შემთხვევაში, თუ აქტივს აქვს დაბალი საკრედიტო რისკი ანგარიშგების წარდგენის პერიოდისათვის. თუმცა, არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოქმედება ყოველთვის ვრცელდება სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებზე. დეტალები სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების გაუფასურების შესახებ იხილეთ მე-10 შენიშვნაში. მომავალ პერიოდთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობებიდან გამომდინარე ფაქტიური შედეგი შესაძლებელია მნიშვნელოვნად განსხვავდებოდეს იმ შედეგისგან, რომელიც აღრიცხულია ფინანსურ ანგარიშგებაში.

ბ) ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადები

ჯგუფი გადახედავს ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადებს ანგარიშგების ყოველი წლიური პერიოდის ბოლოს. აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადის განსაზღვრისას, ხელმძღვანელობა განიხილავს მოსალოდნელ გამოყენებას, სავარაუდო ტექნიკურ მოძველებას, ფიზიკურ ცვეთას და გარემოს, რომელშიც ხდება აქტივის გამოყენება. ჩამოთვლილი პირობებისა თუ შეფასებების სისტემის ნებისმიერმა ცვლილებამ შეიძლება გამოიწვიოს მომავალი ცვეთის განაკვეთის კორექტირება.

დ) სასამართლო დავები

ჯგუფი ყოველი საანგარიშგებო პერიოდისათვის განიხილავს მიმდინარე სასამართლო დავების სამართალწარმოებას, რათა შეაფასოს ანარიცხის საჭიროება და განმარტოს ფინანსურ ანგარიშგებაში. ანარიცხების შეფასებისას ჯგუფი ითვალისწინებს სასამართლო პროცესის მიმდინარეობას, საკანონმდებლო მოთხოვნებს, ზარალის მოსალოდნელ ოდენობას, იურისტების და შესაბამისი სფეროს სპეციალისტების მოსაზრებას, მსგავსი დავების პრაქტიკულ შედეგებს. მომავალ პერიოდთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობებიდან გამომდინარე ფაქტიური შედეგი შესაძლებელია მნიშვნელოვნად განსხვავდებოდეს იმ შედეგისგან, რაც აღრიცხულია ფინანსურ ანგარიშგებაში.

ე) შვილობილი საწარმოების კონსოლიდაცია

ჯგუფის ხელმძღვანელობამ გამოიყენა განსაზღვრებები იმ საწარმოებისთვის, რომელთა წილის მფლობელობაც წარმოადგენს აქციების 50% (იხ შენიშვნა 1). ჯგუფს აქვს უფლება დირექტორების დანიშვნისა და განთავისუფლების, ასევე ახორციელებს რელევანტური ფინანსური ოპერაციებისა და საოპერაციო აქტივობების მართვას, ვინაიდან როგორც კომპანიის ხელმძღვანელობის წარმომადგენელი სარგებლობს დირექტორის უფლებამოსილებით. შესაბამისად, კომპანიის ხელმძღვანელობა მიიჩნევს რომ ჯგუფი ეფექტურად მართავს დაქვემდებარებულ საწარმოებს და აქვს მნიშვნელოვანი კონტროლი მათზე, რის გამოც ჯგუფმა სრულად მოახდინა ასეთი საწარმოების კონსოლიდირება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა

ჯგუფი დგას ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენებიდან წარმოქმნილი რისკების წინაშე. ეს განმარტებითი შენიშვნა აღწერს ჯგუფის მიზნებს, პოლიტიკებსა და პროცედურებს რისკების მართვისათვის და რისკების შეფასების მეთოდებს. ამ რისკებთან დაკავშირებული დამატებითი რაოდენობრივი ინფორმაცია წარმოდგენილია ფინანსურ ანგარიშგებაში.

ჯგუფის ოპერაციებისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია:

- საბაზრო რისკი
 - საპროცენტო რისკი
 - უცხოური ვალუტის რისკი
- საკრედიტო რისკი
- ლიკვიდურობის რისკი

ზოგადი მიზნები, პოლიტიკა და პროცესები

ჯგუფის ხელმძღვანელობას გააჩნია საერთო პასუხისმგებლობა ჯგუფის რისკების მართვის მიზნებისა და პოლიტიკის განსაზღვრისთვის, ამასთანავე, პასუხისმგებლობის შენარჩუნებასთან ერთად, მიზნებისა და პროცესების ეფექტურად დანერგვისთვის მას დელეგირებული აქვს პროცესების შემუშავებისა და ოპერირების უფლება ჯგუფის ფინანსური მხარისთვის. ჯგუფის დირექტორთა საბჭო და შესაბამისი დეპარტამენტები ხელმძღვანელობისგან ღებულობენ ყოველთვიურ ანგარიშგებას, მიმოიხილავენ თავიანთი დასახული მიზნებისა და პოლიტიკის შესრულებისათვის განხორციელებული პროცესების ეფექტურობას.

ჯგუფის ხელმძღვანელობის მთავარი მიზანი არის დაიცვას ჯგუფი რისკის მიუღებელი დონისაგან და საშუალება მისცეს მას მიაღწიოს საქმიანობის მიზანს. აღნიშნულ პოლიტიკასთან დაკავშირებული დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია ქვემოთ.

ფინანსური ინსტრუმენტების ძირითადი კატეგორიები

ჯგუფის ძირითადი ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებს და სესხებს. ამ ფინანსური ინსტრუმენტების მთავარი მიზანია ჯგუფის ფინანსური უზრუნველყოფა. ჯგუფს გააჩნია ისეთი ფინანსური აქტივები, როგორიცაა სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები, ფული და ფულის ეკვივალენტები და გაცემული სესხები.

ფინანსური ინსტრუმენტების ძირითადი კატეგორიები წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

ფინანსური აქტივები	31.12.2018	31.12.2017	01.01.2017
გაცემული სესხები	167	53	31,242
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	16,425	15,576	12,621
ფული და ფულის ეკვივალენტები	1,978	6,948	2,143
	18,570	22,577	46,006
ფინანსური ვალდებულებები			
მიღებული სესხები	27,281	20,084	21,235
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	25,482	29,013	36,400
	52,763	49,097	57,635

ფასს 7 რეალური ღირებულების შეფასების იერარქია

ფასს 7 მოითხოვს განმარტებით შენიშვნებს რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების და ვალდებულებებისთვის იმ დაშვებების შესახებ, რაც გამოყენებულ იქნა რეალური ღირებულების განსაზღვრისას. რეალური ღირებულების იერარქია მოიცავს შემდეგ დონეებს:

1. იდენტური აქტივების და ვალდებულებების კოტირებული ფასი (დაუკორექტირებელი) აქტიურ ბაზარზე (1-ლი დონე);
2. პირველ დონეში შემავალი კოტირებული ფასისგან განსხვავებული სხვა ინფორმაცია, რომელიც არის დაკვირვებადი პირდაპირ ან არაპირდაპირ (მე-2 დონე); და
3. ინფორმაცია, რომელიც არ არის დაკვირვებადი აქტიურ ბაზარზე (მე-3 დონე).

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

რეალური ღირებულების იერარქია განისაზღვრება ყველაზე დაბალი დონის შესაბამისად, რომელიც არსებით გავლენას ახდენს რეალური ღირებულების განსაზღვრაზე. ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები კლასიფიცირებულია ერთ-ერთ დონეში.

ჯგუფს არ გააჩნია რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები, შესაბამისად, ისინი არაა წარმოდგენილი ფასს 7-ის მიხედვით რეალური ღირებულების იერარქიულად შეფასების პრინციპით.

ჯგუფის ხელმძღვანელობის შეფასებით ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებები არ განსხვავდება მათი რეალური ღირებულებებისგან.

ფულისა და ფულის ეკვივალენტების რეალური ღირებულება განსაზღვრულია 1-ლი დონის, სესხების და სხვა დანარჩენი ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების რეალური ღირებულებები მე-2 და მე-3 დონის მიხედვით.

კაპიტალის მართვის მიდგომა

ჯგუფი თავის კაპიტალთან დაკავშირებულ რისკს მართავს იმისათვის, რომ უზრუნველყოს ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენა და ამავდროულად დაინტერესებული მხარეების უკუგების მაქსიმიზაცია, მოზიდული და საკუთარი კაპიტალის ოპტიმალური ბალანსის დაცვის გზით. ჯგუფის ხელმძღვანელობა რეგულარულად მიმოიხილავს კაპიტალის სტრუქტურას. ასეთი განხილვების ფარგლებში, ჯგუფის ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ ჯგუფი აბალანსებს მთლიანი კაპიტალის სტრუქტურას დივიდენდების გაცემით, აღებული სესხის თანხით კაპიტალის ზრდით და არსებული სესხების დაფარვით.

ჯგუფმა შეიმუშავა კაპიტალის მართვის შემდეგი მიზნები, პოლიტიკა და მიდგომები იმისთვის, რათა მართოს ის რისკები, რომლებიც კაპიტალის პოზიციაზე ახდენს გავლენას.

კაპიტალის მართვის მიზნებია:

- ჯგუფმა შეინარჩუნოს სტაბილურობის მოთხოვნილი დონე, შედეგად, უზრუნველყოს მომხმარებლების დაცულობა;
- გაანაწილოს კაპიტალი ეფექტურად და დაეხმაროს ბიზნესს განვითარებაში, რათა უკუგებამ კაპიტალზე დააკმაყოფილოს მფლობელთა მოთხოვნები;
- შეინარჩუნოს ფინანსური მოქნილობა ლიკვიდურობის შენარჩუნებისა და კაპიტალის სხვადასხვა ბაზარზე წვდომისთვის;

ჯგუფი რისკის პროპორციულად აწესებს საჭირო კაპიტალის ოდენობას. ჯგუფი მართავს საკუთარი კაპიტალის სტრუქტურას და ახდენს მის კორექტირებას ეკონომიკური გარემოებებისა და აქტივების რისკიანობის შესაბამისად.

იმისათვის, რომ შეინარჩუნოს ან დააკორექტიროს კაპიტალის სტრუქტურა, ჯგუფმა შეიძლება დააკორექტიროს მფლობელებისათვის გადახდილი დივიდენდები, დაუბრუნოს კაპიტალი მფლობელებს, გაყიდოს აქტივები ვალის დაფარვის მიზნით და ა.შ.

ჯგუფი ადგენს აუცილებელი კაპიტალის რაოდენობას რისკის პროპორციულად გადახდისუნარიანობის კოეფიციენტის გათვალისწინებით, მართავს და აკორექტირებს კაპიტალის სტრუქტურას მასში შემავალი აქტივების რისკის მახასიათებლების და ეკონომიკური პირობების ცვლილებების გათვალისწინებით. გადახდისუნარიანობის კოეფიციენტი გამოითვლება შემდეგნაირად: წმინდა ვალდებულებებს (ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარდგენილი მიმდინარე და გრძელვადიანი მიღებული სესხები) აკლდება ფული და ფულის ეკვივალენტები და იყოფა „სულ დაკორექტირებულ კაპიტალზე“.

გადახდისუნარიანობის კოეფიციენტი	31.12.2018	31.12.2017	01.01.2017
მიღებული სესხები	27,281	20,084	21,235
მინუს: ფული და ფულის ეკვივალენტები	1,978	6,948	2,143
წმინდა ვალდებულებები	25,303	13,136	19,092
სულ საკუთარი კაპიტალი	45,867	46,128	52,597
გადახდისუნარიანობის კოეფიციენტი (%)	55%	28%	36%

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის ფინანსური ინსტრუმენტების რეალური ღირებულების ცვლილების რისკი, საბაზრო პირობების ცვლილების შედეგად.

ჯგუფის საბაზრო რისკი წარმოიშობა პროცენტის მატარებელი, სავაჭრო და უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენების შედეგად. მოცემული რისკი მდგომარეობს ფინანსური ინსტრუმენტების რეალური ღირებულების ან მათთან დაკავშირებული მომავალი ფულადი შემოსავლების ცვლილებაში საპროცენტო განაკვეთების (საპროცენტო რისკი) და ვალუტის კურსის (სავალუტო რისკი) ცვლილებების შედეგად.

- **საპროცენტო რისკი**

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიშობა საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების პოტენციური ცვლილების გამო, რომელმაც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა იქონიოს ჯგუფის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალურ ღირებულებებზე ან მომავალ ფულად ნაკადებზე. ჯგუფი დგას საპროცენტო რისკის წინაშე, რადგანაც ჯგუფს გააჩნია ცვლადი საპროცენტო განაკვეთის მქონე მიღებული სესხები.

2018 წლის 31 დეკემბრის, 2017 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 1 იანვრისთვის ჯგუფის მიერ აღებული ცვლადი საპროცენტო განაკვეთის მატარებელი სესხები დენომინირებულია აშშ დოლარში.

ქვემოთ წარმოდგენილი მგრძნობელობის ანალიზი ჩატარდა საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის როგორც არაწარმოებული ინსტრუმენტების საპროცენტო განაკვეთების მიმართ არსებული რისკის საფუძველზე. ცვალეზადი განაკვეთის ვალდებულებების შეთხვევაში, ანალიზი მომზადდა იმის დაშვებით, რომ საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის დაუფარავი ვალდებულების თანხა მთელი წლის განმავლობაში დაუფარავი იყო. 100 საბაზისო ერთეულის გაზრდა (100 საბაზისო ერთეული შეესაბამება 1 პროცენტიან ცვლილებას) ან შემცირება ხდება საპროცენტო განაკვეთის რისკის შიდა ანგარიშგებისას უმაღლესი რგოლის ხელმძღვანელობისთვის და წარმოადგენს ხელმძღვანელობის მიერ საპროცენტო განაკვეთების შესაძლო ცვლილების შეფასებას, გონივრულობის ფარგლებში.

საპროცენტო განაკვეთის მგრძნობელობა წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2018		2017	
	პროცენტის ზრდა 1%-ით	პროცენტის შემცირება 1%- ით	პროცენტის ზრდა 1%-ით	პროცენტის შემცირება 1%- ით
მოგება/(ზარალი) დაბეგვრამდე	(243)	243	(173)	173

- **სავალუტო რისკი**

სავალუტო რისკი არის უცხოური ვალუტის ცვლილების შედეგად ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულების ცვლილების რისკი. სავალუტო რისკის წინაშე შეიძლება იდგეს ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობა და ფულადი სახსრების მოძრაობა. ჯგუფს გააჩნია უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული გარკვეული ოპერაციები. ჯგუფი არ იყენებს დერივატივებს სავალუტო რისკის მართვისთვის.

შპს კავკასუს ონლაინი და შვილობილი კომპანიები

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2018 წლის 31 დეკემბერს

(ათას ლარში)

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

უცხოურ ვალუტაში არსებული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	ბულგარული ლევი	31.12.2018
ფინანსური აქტივები					
გაცემული სესხები	-	167	-	-	167
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	4,709	6,165	4,387	1,164	16,425
ფული და ფულის ეკვივალენტები	102	1,568	70	238	1,978
	4,811	7,900	4,457	1,402	18,570
ფინანსური ვალდებულებები					
სესხები	-	27,281	-	-	27,281
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	6,654	17,158	1,595	75	25,482
	6,654	44,439	1,595	75	52,763
ღია სავალუტო პოზიცია	(1,843)	(36,539)	2,862	1,327	
	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	ბულგარული ლევი	31.12.2017
ფინანსური აქტივები					
გაცემული სესხები	-	53	-	-	53
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	4,278	5,873	5,025	400	15,576
ფული და ფულის ეკვივალენტები	2,247	4,283	41	377	6,948
	6,525	10,209	5,066	777	22,577
ფინანსური ვალდებულებები					
სესხები	-	20,084	-	-	20,084
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	4,359	20,728	2,676	1,250	29,013
	4,359	40,812	2,676	1,250	49,097
ღია სავალუტო პოზიცია	2,166	(30,603)	2,390	(473)	

შპს კავკასუს ონლაინი და შვილობილი კომპანიები

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2018 წლის 31 დეკემბრის

(ათას ლარში)

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	ბულგარული ლევ	01.01.2017
ფინანსური აქტივები					
გაცემული სესხები	-	31,242	-	-	31,242
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	3,403	7,897	877	444	12,621
ფული და ფულის ეკვივალენტები	389	653	60	1,040	2,143
	3,792	39,792	937	1,484	46,005
ფინანსური ვალდებულებები					
სესხები	2,189	19,046	-	-	21,235
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	4,309	28,929	2,324	838	36,400
	6,498	47,975	2,324	838	57,635
ღია სავალუტო პოზიცია	(2,706)	(8,183)	(1,387)	646	

სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა წმინდა მოგებაზე წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

2018	ლარი/ დოლარი +20%	ლარი/ დოლარი - 20%	ლარი/ევრო +20%	ლარი/ევრო -20%	ლარი/ბულგა რული ლევი +20%	ლარი/ბულგა რული ლევი -20%
მოგება/(ზარალი)	(7,308)	7,308	572	(572)	265	(265)
2017	ლარი/ დოლარი +20%	ლარი/ დოლარი - 20%	ლარი/ევრო +20%	ლარი/ევრო -20%	ლარი/ბულგა რული ლევი +20%	ლარი/ბულგა რული ლევი -20%
მოგება/(ზარალი)	(6,121)	6,121	478	(478)	(95)	95

მოცემული ცხრილი წარმოადგენს ჯგუფის მგრძნობელობას შესაბამისი უცხოური ვალუტების ლართან მიმართებაში 20%-ით გაზრდაზე და შემცირებაზე. 20% არის მგრძნობიარობის განაკვეთი, რომელიც გამოიყენება ჯგუფის ხელმძღვანელობის მიერ სავალუტო რისკის შიდა კონტროლისთვის და წარმოადგენს სავალუტო კურსის სხვაობის შეფასებას ჯგუფის ხელმძღვანელობის მიერ. მგრძნობელობის ანალიზი მოიცავს მხოლოდ უცხოურ ვალუტაში გამოხატულ დაუფარავ ფულად მუხლებს და აკორექტირებს მათ გადაფასებას პერიოდის ბოლოს სავალუტო კურსების გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილების მიხედვით.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის ფულადი ზარალის მიღების რისკი დებიტორის ან სხვა კონტრაგენტის მიერ კრედიტორული დავალიანების არდაფარვის შემთხვევაში. ჯგუფის საფრთხეს საკრედიტო რისკთან დაკავშირებით განაპირობებს თითოეული მომხმარებლის ინდივიდუალური მახასიათებლები. ჯგუფის საკრედიტო რისკი, ძირითადად განპირობებულია სავაჭრო მოთხოვნებიდან, ფული და ფულის ეკვივალენტებიდან.

ჯგუფი საკრედიტო რისკს მართავს გარკვეული პრინციპების საფუძველზე, რომლებიც ითვალისწინებს ცალკეული კონტრაგენტის კრედიტუნარიანობის საფუძვლიან ანალიზს, კონტრაგენტის დიდძალი დავალიანების თავიდან აცილებას, ყველა დაუფარავი საკრედიტო თანხის დაფარვის მკაცრ კონტროლს და პრობლემური ფინანსური აქტივების ინტენსიურ მართვას.

შპს კავკასუს ონლაინი და შვილობილი კომპანიები

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2018 წლის 31 დეკემბრის

(ათას ლარში)

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკის მონიტორინგის მიზნით, ჯგუფი მომხმარებლებს აერთიანებს მათი ვადაგადაცემის სტატუსის მიხედვით. საკრედიტო რისკის სამართავად ჯგუფი განიხილავს შემდეგ ფაქტორებს: მომხმარებელი იურიდიული პირია თუ ფიზიკური, ბითუმად მოვაჭრეა თუ საცალოდ, მომხმარებლების გეოგრაფიულ განაწილებას და წარსულში ფინანსური სიმძნელების არსებობას. მაღალრისკიანი მომხმარებლები გაერთიანებულია შეზღუდულ მომხმარებელთა ჯგუფში და მათზე რეალიზაცია ხორციელდება წინასწარი ანაზღაურების საფუძველზე.

ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს საკრედიტო რისკის მაქსიმალურ დონეს.

საკრედიტო რისკის მაქსიმალური ოდენობა წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	31.12.2018	31.12.2017	01.01.2017
გაცემული სესხები	167	53	31,242
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	16,425	15,576	12,621
ფული და ფულის ეკვივალენტები (გარდა ნაღდი ფულისა)	1,970	6,943	1,612
	18,562	22,572	45,475

ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი წარმოიშობა საბრუნავი კაპიტალისა და ძირითადი ვალდებულებების დაფარვის მართვასთან დაკავშირებით. რისკი მდგომარეობს იმაში, რომ ჯგუფი შეიძლება წააწყდეს სირთულეებს ვალდებულებების დაფარვისას მათი გადახდის ვადის დადგომის პერიოდში. ჯგუფი ახდენს ამ ტიპის რისკების კონტროლს ვადიანობის ანალიზის მიხედვით და განსაზღვრავს ჯგუფის სტრატეგიას მომავალი ფინანსური პერიოდისთვის.

ლიკვიდურობის რისკის მართვის მიზნით, ჯგუფი ახდენს მომავალი ფულადი ნაკადების რეგულარულ მონიტორინგს, რომელიც აქტივების/ვალდებულებების მენეჯმენტის პროცესია.

ლიკვიდურობის რისკის ანალიზი წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	5 წლის ზემოთ	31.12.2018
ფინანსური აქტივები				
გაცემული სესხები	167	-	-	167
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	16,425	-	-	16,425
ფული და ფულის ეკვივალენტები	1,978	-	-	1,978
	18,570	-	-	18,570
ფინანსური ვალდებულებები				
მიღებული სესხები	11,606	16,420	-	28,026
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	25,482	-	-	25,482
	37,088	16,420	-	53,508
ლიკვიდურობის სხვაობა	(18,518)	(16,420)	-	
აკუმულირებული ლიკვიდურობის სხვაობა	(18,518)	(34,938)	(34,938)	

შპს კავკასუს ონლაინი და შვილობილი კომპანიები

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2018 წლის 31 დეკემბერს

(ათას ლარში)

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

	1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	5 წლის ზემოთ	31.12.2017
ფინანსური აქტივები				
გაცემული სესხები	53	-	-	53
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	15,576	-	-	15,576
ფული და ფულის ეკვივალენტები	6,948	-	-	6,948
	22,577	-	-	22,577
ფინანსური ვალდებულებები				
მიღებული სესხები	12,948	7,815	-	20,763
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	29,013	-	-	29,013
	41,961	7,815	-	49,776
ლიკვიდურობის სხვაობა	(19,384)	(7,815)	-	
აკუმულირებული ლიკვიდურობის სხვაობა	(19,384)	(27,199)	(27,199)	
	1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	5 წლის ზემოთ	01.01.2017
ფინანსური აქტივები				
გაცემული სესხები	2,934	28,308	-	31,242
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	12,621	-	-	12,621
ფული და ფულის ეკვივალენტები	2,143	-	-	2,143
	17,698	28,308	-	46,006
ფინანსური ვალდებულებები				
მიღებული სესხები	11,231	10,760	-	21,991
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	36,400	-	-	36,400
	47,631	10,760	-	58,391
ლიკვიდურობის სხვაობა	(29,933)	17,548	-	
აკუმულირებული ლიკვიდურობის სხვაობა	(29,933)	(12,385)	(12,385)	

5. წინა პერიოდის კორექტირებები და რეკლასიფიკაცია

ფასს 9-ისა და ფასს 15-ის დანერგვის ეფექტი

ჯგუფი ფასს 9-სა და ფასს 15-ს იყენებს რეტროსპექტულად, ფასს მოთხოვნების შესაბამისად. ამიტომ, შესაძარისი პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება გადანაგარიშებულია და მოიცავს საწყისი ნაშთიდან დაწყებული პერიოდების (2017 წლის 1 იანვარი) კორექტირებას. ინფორმაცია ფასს 15-ის დანერგვის გავლენის შესახებ, მოცემულია ქვემოთ:

ფასს 9-ის სდანერგვის ეფექტი არაარსებითია, შესაბამისად არ არის წარმოდგენილი საწყისი ნაშთით კორექტირების სახით კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

შპს კავკასუს ონლაინი და შვილობილი კომპანიები

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2018 წლის 31 დეკემბრის

(ათას ლარში)

5. წინა პერიოდის კორექტირებები და რეკლასიფიკაცია (გაგრძელება)

2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული წლისთვის ფასს 15-ის მიღების გავლენა კომპანიის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარდგენილი ფასს 15-ის შესაბამისად	ფასს 15-ის ეფექტი	2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბასს 18-ის მოთხოვნის შესაბამისად იქნებოდა წარდგენილი
ამონაგები*	49,717	(5,283)	44,434
ფინანსური ხარჯები, წმინდა*	(6,814)	3,879	(2,935)
მთლიანი სრული შემოსავალი	266	(1,404)	(1,138)
სახელშეკრულებო ვალდებულებები	50,281	1,980	48,301
სულ საკუთარი კაპიტალი	45,867	1,980	43,887

	2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარდგენილი ფასს 15-ის შესაბამისად	ფასს 15-ის ეფექტი	2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბასს 18-ის მოთხოვნის შესაბამისად იქნებოდა წარდგენილი
ამონაგები*	56,364	(5,585)	50,779
ფინანსური ხარჯები, წმინდა*	(5,506)	4,087	(1,419)
მთლიანი სრული ზარალი	22,951	(1,498)	21,453
სახელშეკრულებო ვალდებულებები	53,402	576	52,826
სულ საკუთარი კაპიტალი	46,128	576	45,552

2017 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით 922 ათასი ლარის ოდენობით დაგროვილი ზარალის კორექტირება წარმოადგენს ფასს 15-ის მიღებით გამოწვეულ ეფექტის გავლენას კაპიტალის საწყის ნაშთზე.

(*) - შემოსავლებისა და საპროცენტო ხარჯების კორექტირებები დაკავშირებულია დაფინანსების მნიშვნელოვან კომპონენტთან, რომელიც ზეგავლენას ახდენს კომპანიის მიერ გარიგების ფასის შეფასებაზე (იხილეთ 24-ე შენიშვნა - შეუზღუდავი გამოყენების უფლებები - IRU შეთანხმებები).

სხვა ახალ სტანდარტებს, ინტერპრეტაციებსა და შესწორებებს, რომელიც გამოცემულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ, რომელიც ძალაში შევიდა 2018 წლის 1 იანვრიდან არ გააჩნია გავლენა ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკაზე, რადგან არ არის კომპანიის საქმიანობასთან დაკავშირებული ან არ შეესაბამება კომპანიის მიმდინარე სააღრიცხვო პოლიტიკას.

წინა პერიოდის კორექტირებები და რეკლასიფიკაციები

ჯგუფის ხელმძღვანელობამ 2017 წლის 31 დეკემბრის და 2017 წლის 1 იანვარს დასრულებული წლის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში გაასწორა წინა პერიოდის შეცდომები და გააკეთა რეკლასიფიკაციები. ხელმძღვანელობის მოსაზრებით ახალი წარდგენა უფრო სამართლიანად ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას და კონსოლიდირებულ სრულ შემოსავალს. კონკრეტულად, ხელმძღვანელობამ განახორციელა ცვლილებები შემდეგ საკითხებზე:

- მოახდინა გაუფასურებული ძირითადი საშუალებების ჩამოწერა და ცვეთის გადაანგარიშება

5. წინა პერიოდის კორექტირებები და რეკლასიფიკაცია (გაგრძელება)

- მოახდინა მიღებული სესხის და სახელშეკრულებო აქტივისა და მათთან დაკავშირებული მუხლების ერთმანეთთან დანეტება ხელშეკრულების პირობების შესაბამისად
- მოახდინა სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების, სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების გაუფასურების რეზერვისა და მასთან დაკავშირებული მუხლების გადაანგარიშება დებიტორული დავალიანების მართვისა და სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების გაუფასურების პოლიტიკის შესაბამისად
- მოახდინა სახელშეკრულებო ვალდებულებებისა და მათთან დაკავშირებული მუხლების გადაანგარიშება სააღრიცხვო პოლიტიკის შესაბამისად
- მოახდინა სხვა საოპერაციო ხარჯებში გამორჩენილი ხარჯების დარიცხვა და ძველი პერიოდის შეცდომების ეფექტის სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებსა და მასთან დაკავშირებულ სხვა მუხლებთან მიმართებაში გასწორება
- მოახდინა საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების გასწორება ძველი პერიოდის შეცდომების ეფექტით
- მოახდინა ნებაყოფლობითი რეკლასიფიკაციები კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის მიზნებისთვის. ხელმძღვანელობის მოსაზრებით ახალი წარდგენა ჯგუფის პოლიტიკის შესაბამისად ასახავს ფინანსურ მდგომარეობას და საქმიანობის შედეგებს.

წინა პერიოდის რეკლასიფიკაციების გასწორების ეფექტი 2017 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული პერიოდის ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაზე წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	წინა პერიოდში წარდგენილი	რეკლასიფიკა ცია	კორექტირება	გადაანგარიშე ბული
გრძელვადიანი აქტივები				
ძირითადი საშუალებები	103,898	-	616	104,514
სახელშეკრულებო აქტივები	1,460	-	4,499	5,959
გრძელვადიანი აქტივების შესაძენად გადახდილი ავანსები	-	506	-	506
მოკლევადიანი აქტივები				
მარაგები	614	-	(92)	522
სახელშეკრულებო აქტივები	2,509	-	5,003	7,512
საგადასახადო აქტივები	575	-	641	1,216
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	30,409	(506)	(7,124)	22,779
ფული და ფულის ეკვივალენტები	6,948	-	-	6,948
კაპიტალი				
საწესდებო კაპიტალი	58,891	(2,108)	1,008	57,791
დაგროვილი ზარალი	(30,768)	3,424	6,928	(20,416)
დამატებით შენატანი კაპიტალში	1,316	(1,316)	-	-
უცხოური ვალუტის გადაანგარიშების რეზერვი	5,486	-	3,267	8,753
გრძელვადიანი ვალდებულებები				
მიღებული სესხები	7,815	-	-	7,815
სახელშეკრულებო ვალდებულებები	53,986	467	(8,374)	46,079
გადავადებული დღგ-ს ვალდებულება	467	(467)	-	-
მოკლევადიანი ვალდებულებები				
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	24,246	-	4,901	29,147
სახელშეკრულებო ვალდებულებები	3,337	-	3,986	7,323
მიღებული სესხები	12,896	-	(627)	12,269

შპს კავკასიუს ონლაინი და შვილობილი კომპანიები

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2018 წლის 31 დეკემბერს

(ათას ლარში)

5. წინა პერიოდის კორექტირებები და რეკლასიფიკაცია (გაგრძელება)

წინა პერიოდის რეკლასიფიკაციების გასწორების ეფექტი 2017 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული პერიოდის სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაზე:

	წინა პერიოდში წარდგენილი	რეკლასიფიკა ცია	კორექტირება	გადაანგარიშებ ული
ამონაგები	53,270	-	3,094	56,364
სხვა საოპერაციო შემოსავალი	-	-	8,220	8,220
ცვეთა და ამორტიზაცია	(12,398)	-	306	(12,092)
კომუნიკაციის ხარჯები	(13,278)	600	-	(12,678)
უიმედო და საჭვო მოთხოვნების ხარჯი	-	-	(794)	(794)
ქსელის რემონტისა და შენახვის ხარჯები	(2,088)	(600)	(824)	(3,512)
სხვა ხარჯები	(5,013)	-	(1,177)	(6,190)
ფინანსური ხარჯები, წმინდა	(681)	-	(3,979)	(4,660)
მოგება/ (ზარალი) საკურსო სხვაობებიდან, წმინდა	(577)	-	(243)	(820)
უცხოური ვალუტის წარსადგენ ვალუტაში გადაანგარიშების ეფექტი	2,747	-	2,033	4,780

წინა პერიოდის რეკლასიფიკაციების გასწორების ეფექტი 2017 წლის 1 იანვარს დასრულებული პერიოდის ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაზე წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	წინა პერიოდში წარდგენილი	რეკლასიფიკა ცია	კორექტირება	გადაანგარიშებ ული
გრძელვადიანი აქტივები				
ძირითადი საშუალებები	108,123	-	(1,334)	106,789
სახელშეკრულებო აქტივები	6,366	-	(4,916)	1,450
გრძელვადიანი აქტივების შესაძენად გადახდილი ავანსები	94	3,456	-	3,550
მოკლევადიანი აქტივები				
მარაგები	696	-	(94)	602
სახელშეკრულებო აქტივები	1,701	-	3,340	5,041
საგადასახადო აქტივები	174	-	241	415
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	15,264	(3,456)	1,323	13,131
ფული და ფულის ეკვივალენტები	2,043	-	100	2,143
კაპიტალი				
საწესდებო კაპიტალი	88,311	(2,108)	1,008	87,211
დაგროვილი ზარალი	(44,116)	3,424	2,105	(38,587)
დამატებით შენატანი კაპიტალში	1,316	(1,316)	-	-
უცხოური ვალუტის გადაანგარიშების რეზერვი	2,739	-	1,234	3,973
გრძელვადიანი ვალდებულებები				
მიღებული სესხები	14,246	-	(3,486)	10,760
სახელშეკრულებო ვალდებულებები	26,633	492	823	27,948
გადავადებული დღგ-ს ვალდებულება	492	(492)	-	-
მოკლევადიანი ვალდებულებები				
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	35,737	-	774	36,511
საგადასახადო ვალდებულებები	22,961	-	(985)	21,976
სახელშეკრულებო ვალდებულებები	11,118	-	(6,025)	5,093
მიღებული სესხები	7,263	-	3,212	10,475

შპს კავკასუს ონლაინი და შვილობილი კომპანიები

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2018 წლის 31 დეკემბერს

(ათას ლარში)

6. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

ისტორიული ღირებულება	წყალქვეშა ოპტიკურ- ბოჭკოვანი კაბელი და აღჭურვილობა *	სატელე კომუნიკაციო ინფრასტრუქტუ რა	დაუთავრებელ ლი მშენებლობა	მიწა და შენობა- ნაგებობები	დანადგარე ბი და ოფისი აღჭურვილ ობა	სულ
01.01.2017	56,937	51,122	19,101	18,973	3,755	149,888
შემოსვლა	299	1,840	163	5,775	245	8,322
მოძრაობა						
დაუთავრებელ მშენებლობაზე	-	-	(163)	-	163	-
რეკლასიფიკაცია	-	(3,292)	24	3,268	-	-
გასვლა	(6)	(388)	-	(100)	(134)	(628)
საკუროს სხვაობის ეფექტი	22	-	1,934	372	179	2,507
31.12.2017	57,252	49,282	21,059	28,288	4,208	160,089
შემოსვლა	12,350	(3,211)	114	10,022	78	19,353
გასვლა	(26)	(142)	-	-	(7)	(175)
საკუროს სხვაობის ეფექტი	(2)	-	(216)	167	(20)	(71)
31.12.2018	69,574	45,929	20,957	38,477	4,259	179,196
დაგროვილი ცვეთა						
01.01.2017	(17,536)	(8,825)	(6,861)	(8,528)	(1,349)	(43,099)
ცვეთა	(2,465)	(4,010)	(1,374)	(3,350)	(372)	(11,571)
გასვლა	2	7	-	2	66	77
საკუროს სხვაობის ეფექტი	(21)	-	(847)	(66)	(48)	(982)
31.12.2017	(20,020)	(12,828)	(9,082)	(11,942)	(1,703)	(55,575)
ცვეთა	(2,776)	(3,760)	(1,282)	(5,804)	(327)	(13,949)
გასვლა	26	6	-	-	5	37
საკუროს სხვაობის ეფექტი	2	-	47	(44)	4	9
31.12.2018	(22,768)	(16,582)	(10,317)	(17,790)	(2,021)	(69,478)
საბალანსო ღირებულება						
01.01.2017	39,401	42,297	12,240	10,445	2,406	106,789
31.12.2017	37,232	36,454	11,977	16,346	2,505	104,514
31.12.2018	46,806	29,347	10,640	20,687	2,238	109,718

ჯგუფის ძირითადი საშუალებებით უზრუნველყოფილია თიბისი ბანკისგან მიღებული სესხები. (დეტალური ინფორმაციისთვის იხილეთ შენიშვნა 11).

2011 წელს, შპს კავკასუს ონლაინმა გააფორმა შეთანხმება კომპანიასთან ("GNC ALFA") გაუნათებელი ბოჭკოვანი ღერების 15 წლის ვადით შეუზღუდავი გამოყენების უფლების მიღებასთან დაკავშირებით. მთლიანი კონტრაქტის თანხამ შეადგინა 3,050 ათასი ლარი, რომელიც დაკაპიტალიზდა და აღიარდა როგორც წყალქვეშა ოპტიკურ-ბოჭკოვანი კაბელი და აღჭურვილობა.

2014 წელს, შპს კავკასუს ონლაინმა გააფორმა შეთანხმება შპს პისი მაქსთან გაუნათებელი ბოჭკოვანი ღერების 15 წლის ვადით შეუზღუდავი გამოყენების უფლების მიღებასთან დაკავშირებით. მთლიანი

6. ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

კონტრაქტის თანხამ შეადგინა 266 ათასი ლარი, რომელიც დაკაპიტალიზდა და აღიარდა, როგორც წყალქვეშა ოპტიკურ-ბოჭკოვანი კაბელი და აღჭურვილობა.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოიკვეთა ჯგუფის ძირითადი საშუალებების გაუფასურების ნიშნები. პერიოდში მიღებული ზარალი მიჩნეულ იქნა ჯგუფის ძირითადი საშუალებების გაუფასურების ინდიკატორად 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების თარიღისთვის, ჯგუფი ბაზრის გაფართოებისა და ტექნიკური განვითარების მიზნით აქტიურ მოლაპარაკებებს აწარმოებს სატელეკომუნიკაციო კომპანიებთან, რომლებიც ოპერირებენ სომხეთსა და ირანში. აღნიშნული პროექტი უზრუნველყოფს არა მარტო ირანის, არამედ სხვა ახლო აღმოსავლეთის ქვეყნების ბაზრების ათვისებას და მათ უზრუნველყოფას სრული სატელეკომუნიკაციო მომსახურებით. დაგეგმილი და მიმდინარე რეგიონალური გაფართოების გეგმები ჯგუფს ახალ ბაზარზე დამკვიდრების, მომსახურების განვითარებისა და არსებული სამომხმარებლო ბაზის გაფართოების საშუალებას მისცემს.

ხელმძღვანელობა თვლის, რომ დიდი ალბათობით შესაძლებელია მოლაპარაკებების წარმატებით დასრულება და ერთობლივი პროექტის დაწყება წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში.

განახლებული პროგნოზების საფუძველზე ხელმძღვანელობამ დაასკვნა, რომ ცვლილებებმა არ გამოიწვია გაუფასურების ზარალი ჯგუფის ძირითადი საშუალებებისთვის 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

7. გაცემული სესხები

2017 წლის 22 მარტს შპს კავკასუს ონლაინმა და ფიზიკურმა პირმა (ხვიჩა მაქაცარი), რომელიც მისი ბენეფიციარი მფლობელია, გააფორმეს წერილობითი შეთანხმება, რომლის საფუძველზეც მოხდა ხვიჩა მაქაცარიასზე გაცემული სესხების ფიზიკური პირისგან (ლევან ყარამანაშვილი) მიღებულ სესხებთან ურთიერთგადაფარვა 2,232 ათასი ლარს ოდენობით. გაცემული სესხის დარჩენილი ნაწილის (2,737 ათასი ლარი) მიღება მოხდა ფულადი სახით.

2017 წლის 24 აპრილს დამფუძნებლების გადაწყვეტილებით მოხდა შპს კავკასუს ონლაინის საწესდებო კაპიტალისა და შპს ნელგადოზე გაცემული სესხის ურთიერთგადაფარვა 12,239 ათასი აშშ დოლარის ეკვივალენტით (29,420 ათასი ლარი).

2018 და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გაცემული სესხების ნაშთი წარმოადგენს ფიზიკურ პირებზე გაცემული სასესხო მოთხოვნის ნაშთს 167 ათასი და 53 ათასი ლარის ოდენობით, წლების შესაბამისად.

8. სახელშეკრულებო აქტივები

2018 წლის 31 დეკემბრის, 2017 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით სახელშეკრულებო აქტივები წარმოდგენილია, როგორც სხვა სატელეკომუნიკაციო ოპერატორებისგან ოპტიკურ-ბოჭკოვანი კაბელის საშუალებით მისაღები მომსახურებისა და ინტერნეტ მოცულობის შესაძენად გაცემული ავანსები. აქედან, სახელშეკრულებო აქტივების მოკლევადიან ნაწილში წარდგენილი თანხები წარმოადგენს საანგარიშგებო პერიოდის მომდევნო თორმეტ თვეში ასაღიარებელ ხარჯს.

9. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

ფინანსური აქტივები	31.12.2018	31.12.2017	01.01.2017
სავაჭრო მოთხოვნები	18,235	18,951	13,071
სხვა მოთხოვნები	2,814	275	2,406
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების გაუფასურების ანარიცხები	(4,624)	(3,650)	(2,856)
	16,425	15,576	12,621
არაფინანსური აქტივები			
გაცემული ავანსები	7,003	7,203	510
	23,428	22,779	13,131

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების რეალური ღირებულება არ განსხვავდება მათი საბალანსო ღირებულებისგან მათი დაფარვის მოკლევადიანობის გამო.

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების ვალუტების და დაფარვის ვადიანობის შესახებ ინფორმაცია მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

ჯგუფს ჰყავს მრავალი მომხმარებელი, ამიტომ არ ხასიათდება კონცენტრირებული საკრედიტო რისკით. ჯგუფის ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ არ არსებობს მნიშვნელოვანი თანდაყოლილი საკრედიტო რისკი 2018 წლის 31 დეკემბრის, 2017 წლის 31 დეკემბრის და 2017 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით.

ჯგუფის ხელმძღვანელობა ახდენს მოთხოვნების საკრედიტო რისკის ანალიზს, რომელიც პერიოდულად გადაიხედება. ჯგუფი 2018 წლის 1 იანვრის შემდგომ ფინანსური აქტივების გაუფასურების მეთოდოლოგიისთვის იყენებს გამარტივებულ მეთოდს, რათა განსაზღვროს სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი გაუფასურების დანაკარგი. იმისათვის, რათა განისაზღვროს მოსალოდნელი გაუფასურების დანაკარგი ჯგუფურად, მოთხოვნები დაჯგუფდა მსგავსი საკრედიტო რისკისა და ხანდაზმულობის მიხედვით. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებს აქვს მსგავსი რისკიანობის მახასიათებელი.

ჯგუფი აკეთებს სპეციფიკურ ანალიზს თითოეული მოთხოვნის დაფარვადობაზე, მოთხოვნის ხანდაზმულობის, მომხმარებლის ფინანსური მდგომარეობის, დაფარვადობის ისტორიის და სხვა ცნობილი ინფორმაციის მიხედვით. ჯგუფი ქმნის ანარიცხებს სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებისთვის, რომლებიც ინდივიდუალურად შეფასებულია, როგორც საეჭვო. ჯგუფი ასევე ახდენს რეგიონული და გლობალური ეკონომიკური გარემოებების და მათი საპროგნოზო მაჩვენებლების მონიტორინგს და იყენებს მოსალოდნელ მომავალ ინფორმაციას შემქნილი ანარიცხების შემდგომ შეფასებასთან დაკავშირებით. 2017 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი გაუფასურების დანაკარგი არაარსებითია და შესაბამისად არ არის წარმოდგენილი ფინანსურ ანგარიშგებაში.

მოთხოვნები არ ხასიათდება მნიშვნელოვანი საკრედიტო რისკის ზრდით საწყისი აღიარების შემდგომ.

ახალი მომხმარებლის მიღების წინ ჯგუფი აფასებს პოტენციური მომხმარებლის საკრედიტო შესაძლებლობებს.

შპს კავკასუს ონლაინი და შვილობილი კომპანიები

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2018 წლის 31 დეკემბერს

(ათას ლარში)

9. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსური მოთხოვნების ვადაგადაცილება წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	31.12.2018	31.12.2017	01.01.2017
ინდივიდუალურად არა გაუფასურებული	9,784	9,328	6,394
ვადადაუმდგარი	2,881	2,738	3,740
ვადაგადაცილება 0-30 დღე	1,613	1,576	427
ვადაგადაცილება 31-90 დღე	1,731	1,370	399
ვადაგადაცილება 91-180 დღე	524	542	2,037
ვადაგადაცილება 181-360 დღე	664	799	597
361 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით	3,852	2,873	1,883
სულ ჯგუფურად გაუფასურებული	11,265	9,898	9,083
სულ ფინანსური აქტივები გაუფასურებამდე	21,049	19,226	15,477
გაუფასურების რეზერვი	(4,624)	(3,650)	(2,856)
სულ ფინანსური აქტივები	16,425	15,576	12,621

ფინანსური მოძრაობა სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების გაუფასურების რეზერვში წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2018	2017
1 იანვარი	(3,650)	(2,856)
დარიცხვა წლის განმავლობაში	(974)	(794)
31 დეკემბერი	(4,624)	(3,650)

10. ფული და ფულის ეკვივალენტები

ფული და ფულის ეკვივალენტები წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	31.12.2018	31.12.2017	01.01.2017
ფული მიმდინარე საბანკო ანგარიშზე უცხოურ ვალუტაში	1,874	4,701	1,224
ფული მიმდინარე საბანკო ანგარიშზე ეროვნულ ვალუტაში	96	2,242	388
ნაღდი ფული სალაროში	8	5	531
სულ	1,978	6,948	2,143

ფული და ფულის ეკვივალენტების ვალუტების და ხარისხობრივი ინფორმაცია მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

შპს კავკასუს ონლაინი და შვილობილი კომპანიები

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2018 წლის 31 დეკემბრის

(ათას ლარში)

11. მიღებული სესხები

მიღებული სესხები წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	დაფარვის ვადა	საპროცენტო განაკვეთი %	ვალუტა	გრძელვადიანი		
				31.12.2018	31.12.2017	01.01.2017
სს თიბისი ბანკი	ივლისი -2020	6.7% - 7.5% *	აშშ დოლარი	16,420	7,815	8,333
ფინანსური იჯარა**	ოქტომბერი - 2018	13%	აშშ დოლარი	-	-	238
ფიზიკური პირები			ლარი	-	-	2,189
				16,420	7,815	10,760

	დაფარვის ვადა	საპროცენტო განაკვეთი %	ვალუტა	მოკლევადიანი		
				31.12.2018	31.12.2017	01.01.2017
სს თიბისი ბანკი	ივლისი -2020	6.7% - 7.5% *	აშშ დოლარი	8,001	9,506	7,885
ფინანსური იჯარა**	ოქტომბერი - 2018	13%	აშშ დოლარი	2,860	2,763	2,590
				10,861	12,269	10,475

მიღებული სესხების რეალური ღირებულება არ განსხვავდება მათი საბალანსო ღირებულებისგან.

მიღებული სესხების ვალუტების და დაფარვის ვადიანობის შესახებ ინფორმაცია მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

(*) - ფიქსირებულ საპროცენტო განაკვეთს ემატება აშშ დოლარის ლიბორის 1 - 6 თვიანი განაკვეთი.

(**) - 2008 წლის ივნისში კავკასუს ონლაინმა ფინანსური იჯარით მიიღო წყალქვეშა ოპტიკურ-ბოჭკოვანი კაბელის აღჭურვილობა სომხეთის ტერიტორიაზე არსებული გაუნათებელი ბოჭკოვანი ღერების გასანათებლად.

მინიმალური საიჯარო გადასახდელები და მათი მიმდინარე ღირებულება წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	1-დან 5 წლამდე	5 წლის ზემოთ	31.12.2018
მომავალი მინიმალური საიჯარო გადასახდელები	2,860	-	2,860
მომავალში დასარიცხი ფინანსური ხარჯები	-	-	-
მომავალი მინიმალური საიჯარო გადასახდელების მიმდინარე ღირებულება	2,860	-	2,860
	1-დან 5 წლამდე	5 წლის ზემოთ	31.12.2017
მომავალი მინიმალური საიჯარო გადასახდელები	2,766	-	2,766
მომავალში დასარიცხი ფინანსური ხარჯები	(3)	-	(3)
მომავალი მინიმალური საიჯარო გადასახდელების მიმდინარე ღირებულება	2,763	-	2,763

შპს კავკასუს ონლაინი და შვილობილი კომპანიები

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2018 წლის 31 დეკემბრის

(ათას ლარში)

11. მიღებული სესხები (გაგრძელება)

	1-დან 5 წლამდე	5 წლის ზემოთ	01.01.2017
მომავალი მინიმალური საიჯარო გადასახდელები	2,639	241	2,880
მომავალში დასარიცხი ფინანსური ხარჯები	(49)	(3)	(52)
მომავალი მინიმალური საიჯარო გადასახდელების მიმდინარე ღირებულება	2,590	238	2,828

მიღებულ სესხებში განხორციელებული ფულადი და არაფულადი ცვლილებები, რომლებიც მიღებულია ფინანსური აქტივობების შედეგად, შესაძლოა წარმოდგენილი იქნეს შემდეგნაირად:

	2018	2017
1 იანვარი	20,084	21,235
ფულადი:		
სესხის დაფარვა	(7,284)	(8,211)
პროცენტის დაფარვა	(1,758)	(1,182)
სესხის აღება	13,305	9,055
არაფულადი:		
წლის განმავლობაში დარიცხული საპროცენტო ხარჯი	1,835	1,330
ურთიერთგადახურვა	-	(2,232)
ეფექტი სავალუტო ოპერაციებიდან, წმინდა	1,099	89
31 დეკემბერი	27,281	20,084

2018 წლის 31 დეკემბრის, 2017 წლის 31 დეკემბრისა და 1 იანვრის მდგომარეობით სს თიბისი ბანკისგან მიღებული სესხების უზრუნველყოფა წამორდგენილია შემდეგნაირად:

- შპს კავკასუს ონლაინისა და შპს რკინიგზის ტელეკომის საკუთრებაში არსებული და მომავალში შეძენილი ყველა მატერიალური და არამატერიალური აქტივი
- წილები - Novastar Commerce Ltd, შპს ინტერნეიშენალ ონლაინ ნეთვორქსი, შპს ნელგადო და ხვიჩა მაქსიარასი წილი Nelgado LTD-ში
- თავდებობა - ხვიჩა მაქსიარასი, ლევან ყარამანაშვილი, შპს ინტერნეიშენალ ონლაინ ნეთვორქსი და შპს კავკასუს ქეიბლ სისტემ ბულგარია

12. სახელშეკრულებო ვალდებულებები

სახელშეკრულებო ვალდებულებები წარმოდგენილია, როგორც სხვა სატელეკომუნიკაციო ოპერატორებისგან ჯგუფის მფლობელობაში არსებული ოპტიკურ-ბოჭკოვანი კაბელის საშუალებით მისაწოდებელი მომსახურებისა და ინტერნეტ მოცულობის რეალიზაციისთვის მიღებული ავანსები.

გრძელვადიანი სახელშეკრულებო ვალდებულებები წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	31.12.2018	31.12.2017	01.01.2017
Ucom LLC Yerevan Armenia	22,806	25,199	16,049
Sofia Connect	14,947	15,226	5,826
IQ NETWORKS TRADING	4,788	5,212	5,606
შპს მაგთიკომი	417	442	467
	42,958	46,079	27,948

შპს კავკასუს ონლაინი და შვილობილი კომპანიები

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2018 წლის 31 დეკემბერს

(ათას ლარში)

12. სახელშეკრულებო ვალდებულებები (გაგრძელება)

მოკლევადიანი სახელშეკრულებო ვალდებულებები წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	31.12.2018	31.12.2017	01.01.2017
Ucom LLC Yerevan Armenia	4,276	4,276	3,010
Sofia Connect	2,206	2,206	1,243
IQ NETWORKS TRADING	816	816	815
შპს მაგთიკომი	25	25	25
	7,323	7,323	5,093

მოძრაობა სახელშეკრულებო ვალდებულებებში წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2018	2017
1 იანვრისთვის	53,402	33,041
ზრდა მიღებული ფულადი სახსრების ხარჯზე	893	24,040
საპროცენტო ხარჯის აღიარება IRU ხელშეკრულებებზე, რომელიც გათვალისწინებულია ფინანსურ ხარჯში	3,879	4,087
პერიოდში აღიარებული შემოსავალი	(7,893)	(7,766)
უცხოური ვალუტის წარსადგენ ვალუტაში გადაანგარიშების ეფექტი	-	-
31 დეკემბრისთვის	50,281	53,402

13. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები

სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	31.12.2018	31.12.2017	01.01.2017
ფინანსური ვალდებულებები			
სავაჭრო ვალდებულებები	20,050	17,761	11,853
სხვა ვალდებულებები	5,432	11,252	24,547
არაფინანსური ვალდებულებები			
მიღებული ავანსები	142	134	111
	25,624	29,147	36,511

სავაჭრო და სხვა ვალდებულებების რეალური ღირებულება არ განსხვავდება მათი საბალანსო ღირებულებისგან დაფარვის მოკლევადიანობის გამო.

სავაჭრო და სხვა ვალდებულებების ვალუტების და დაფარვის ვადიანობის შესახებ ინფორმაცია მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

შპს კავკასუს ონლაინი და შვილობილი კომპანიები

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2018 წლის 31 დეკემბერს

(ათას ლარში)

14. ამონაგები

ამონაგები წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2018	2017
შემოსავალი ინტერნეტიდან და სხვა სატელეკომუნიკაციო მომსახურებებიდან	47,131	52,672
შემოსავალი კოლოკაციის მომსახურებიდან	1,091	1,104
შემოსავალი დომეინის მომსახურებიდან	1,059	946
შემოსავალი ადგილობრივი და საერთაშორისო ზარების ტერმინალიდან და ტრანზიტიდან	173	1,289
სხვა	263	353
	49,717	56,364

15. სხვა საოპერაციო შემოსავალი

სხვა საოპერაციო შემოსავალი წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2018	2017
მომწოდებლისგან მიღებული კრედიტ ნოტა	976	-
საგადასახადო შეთანხმების საფუძველზე საგადასახადო ვალდებულების პატიება	-	8,220
სხვა	94	-
	1,070	8,220

16. კომუნიკაციის ხარჯები

კომუნიკაციის ხარჯები წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2018	2017
ინტერნეტის და ინტერნეტის ტრანზიტის ხარჯი	(11,479)	(10,623)
E1-E3 არხის იჯარის ხარჯი	(569)	(631)
საერთაშორისო და ადგილობრივი ზარების ტერმინალის და ტრანზიტის ხარჯი	(212)	(1,164)
კოლოკაციის მომსახურების ხარჯი	(23)	(39)
სხვა	(242)	(221)
	(12,525)	(12,678)

17. ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი

ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2018	2017
ხელფასი	(4,611)	(4,702)
ბონუსი	(881)	(919)
დაზღვევა	(160)	(158)
სხვა სარგებელი	(70)	(108)
	(5,722)	(5,887)

შპს კავკასუს ონლაინი და შვილობილი კომპანიები

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2018 წლის 31 დეკემბერს

(ათას ლარში)

18. სხვა ხარჯები

სხვა ხარჯები წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2018	2017
საინფორმაციო, საკონსულტაციო და სხვა პროფესიული მომსახურების ხარჯები *	(1,516)	(1,551)
საგადასახადო ხარჯები, მოგების გადასახადის გარდა ქონების გადასახადის ხარჯი	(1,005)	(1,062)
კომუნალური ხარჯები	(722)	(808)
რეგულირების გადასახადი	(612)	(486)
დაზღვევის ხარჯი	(346)	(385)
იჯარის ხარჯები	(282)	(19)
მივლინების ხარჯები	(278)	(391)
რემონტისა და შენახვის ხარჯები	(224)	(422)
საწვავის ხარჯი	(161)	(238)
ბანკის საკომისიო ხარჯები	(116)	(117)
სხვა	(84)	(53)
	(446)	(658)
	(5,792)	(6,190)

(*) – 2018 წელს ჯგუფის მიერ გაწეული წლიური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის მომსახურების ხარჯი შეადგენს 208,795 ლარს. 2017 წელს ჯგუფს არ აქვს დარიცხული მსგავსი ტიპის ხარჯი.

19. ფინანსური ხარჯები, წმინდა

ფინანსური ხარჯები, წმინდა წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2018	2017
საფინანსო ინსტიტუტებისგან მიღებულ სესხებზე დარიცხული საპროცენტო ხარჯი	(1,828)	(1,163)
ფინანსურ იჯარაზე დარიცხული საპროცენტო ხარჯი	(7)	(124)
სხვა	-	(43)
მოგება/ (ზარალი) საკურსო სხვაობიდან, წმინდა	(1,100)	(89)
საპროცენტო ხარჯი სახელშეკრულებო ვალდებულებებზე ავანსებიდან	(3,879)	(4,087)
	(6,814)	(5,506)
საპროცენტო შემოსავალი	133	846
	(6,681)	(4,660)

შპს კავკასუს ონლაინი და შვილობილი კომპანიები

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2018 წლის 31 დეკემბერს

(ათას ლარში)

20. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

დაკავშირებული მხარეები და ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან ბასს 24 „დაკავშირებული მხარეთა განმარტებითი შენიშვნების“ მიხედვით, არის, როდესაც:

- ა) მხარე პირდაპირ, ან ერთი ან მეტი შუალედური რგოლის საშუალებით, არაპირდაპირ: აკონტროლებს საწარმოს, კონტროლდება საწარმოს მიერ, ან იმყოფება საერთო კონტროლის ქვეშ (ეს მოიცავს სათავო და შვილობილ საწარმოებს); საწარმოში ისეთი წილის მფლობელია, რომ მნიშვნელოვანი გავლენის მოხდენა შეუძლია მასზე; და ერთობლივად აკონტროლებს საწარმოს;
- ბ) მხარე არის საწარმო, ან მისი სათავო საწარმო, უმაღლესი ხელმძღვანელობის წევრი;
- გ) მხარე არის (ა) და (ბ) პუნქტებით გათვალისწინებული პიროვნებების ოჯახის წევრი;
- დ) მხარე არის საწარმო, რომელსაც აკონტროლებს, ერთობლივად აკონტროლებს, ან მასზე მნიშვნელოვანი გავლენა აქვს (ბ) და (დ) პუნქტებში განსაზღვრულ რომელიმე პიროვნებას, ან, რომელშიც მნიშვნელოვანი ხმის უფლებით პირდაპირ ან არაპირდაპირ სარგებლობენ ეს პიროვნებები.

დაკავშირებულ მხარეებთან თითოეული შესაძლო კავშირის განხილვისას, ყურადღება უნდა გამახვილდეს ოპერაციის ეკონომიკურ შინაარსზე, და არა მის სამართლებრივ მხარეზე. ჯგუფის და მისი დაკავშირებული მხარეების არსებითი ურთიერთობის დეტალები მოცემულია ქვემოთ.

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახული ოპერაციების შედეგები დაკავშირებულ მხარეებთან წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	დაკავშირებული მხარე	31.12.2018	31.12.2017	01.01.2017
გაცემული სესხები				
ხვიჩა მაქაყარი	სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე	53	53	2,618
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები				
შპს სი ბი ეს ჯგუფი	სხვა*	29	29	24
International Online Networks LLC	სხვა*	-	19	19

დირექტორების, ხელმძღვანელობის და სამეთვალყურეო საბჭოს სხვა წევრების ანაზღაურება წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2018	2017
უმაღლესი ხელმძღვანელ პირთა შრომის ანაზღაურება	1,116	1,028

სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ასახული ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	დაკავშირებული მხარე	2018	2017
სხვა საოპერაციო ხარჯები			
კობა ღურწკაია	სამეთვალყურეო		
შპს სი ბი ეს ჯგუფი	საბჭოს თავმჯდომარე სხვა*	(241) (147)	(445) (147)
ფინანსური ხარჯები, წმინდა			
ხვიჩა მაქაყარი	სამეთვალყურეო		
Nelgado Limited BVI	საბჭოს თავმჯდომარე დამფუძნებელი	- -	48 796

(*) - საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანია

21. პირობითი ვალდებულებები და აქტივები

გადასახადები

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობაში შესაძლოა განხორციელდეს სხვადასხვა ინტერპრეტაციები და ცვლილებები. გარდა ამისა, ხელმძღვანელობის საგადასახადო ინტერპრეტაციები შეიძლება განსხვავდებოდეს საგადასახადო ორგანოების ინტერპრეტაციებისაგან, ჯგუფის ოპერაციები შეიძლება გასაჩივრდეს საგადასახადო ორგანოების მიერ და ჯგუფს დაეკისროს დამატებითი გადასახადები, საურავები, პროცენტები. ჯგუფს მიაჩნია რომ ყველა გადასახადი გადახდილი აქვს და შესაბამისად, არანაირი ანარიცხი არ წარადგინა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში. საგადასახადო ორგანოებს შეუძლიათ მიმოიხილონ ჯგუფის ოპერაციები 3 წლის განმავლობაში.

საოპერაციო გარემო - საქართველოს ბაზარზე პოზიციონირება წარმოშობს დამატებით ეკონომიკურ, პოლიტიკურ, სოციალურ, სამართლებრივ და საკანონმდებლო რისკებს უფრო განვითარებულ ბაზართან შედარებით. კანონები და რეგულაციები, საგადასახადო და მარეგულირებელი ჩარჩოები ზეგავლენას ახდენენ საქართველოში ბიზნესის სწრაფ განვითარებაზე. საქართველოს მომავალ ეკონომიკურ კურსზე ზემოქმედებას ახდენს მთავრობის მიერ მიღებული ფისკალური და მონეტარული პოლიტიკა, საკანონმდებლო, მარეგულირებელ და პოლიტიკურ გარემოსთან ერთად.

იურიდიული საკითხები - 2018 წლის 31 დეკემბრის, 2017 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ჯგუფს არ გააჩნია არსებითი სასამართლო დავები. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ არ მოხდება არანაირი მატერიალური დანაკარგის წარმოქმნა, შესაბამისად არანაირი ანარიცხი არ არის შექმნილი სასამართლო დავებთან დაკავშირებით.

კოვენანტებთან შესაბამისობა - სს თიბისი ბანკისგან მიღებულ საკრედიტო პროდუქტებთან დაკავშირებით ჯგუფი ვალდებულია დააკმაყოფილოს შემდეგი ფინანსური და არაფინანსური კოვენანტები:

ფინანსური კოვენანტები:

- ჯამურმა სასესხო ვალდებულებებმა არ უნდა შეადგინოს non-cash შემოსავლების გარეშე საოპერაციო მოგების (EBIDA) 300%-ზე მეტი- (EBIDA) საოპერაციო მოგება საპროცენტო ხარჯებისა და ამორტიზაციის გარეშე.
- სესხის მიმდინარეობისას შენარჩუნებული უნდა იყოს სესხის მომსახურების შემდეგი კოეფიციენტები:
- P&L based DSCR მინიმუმ 1.2 დონეზე. იანგარიშება: (EBITDA- Maintenance CAPEX-დივიდენდი-მოგების გადასახადი-accrued revenues from IRU agreements)/(გრძელვადიან სესხებზე გადასახდელ ძირს პლიუს გადასახდელი პროცენტები). Free cash-დან დათვლილი სესხის მომსახურების კოეფიციენტი უნდა იყოს მინიმუმ 1.1 დონეზე. იანგარიშება: (EBITDA-ცვლილება საბრუნავ კაპიტალში + IRU კონტრაქტებიდან ჩარიცხული თანხები)- Maintenance CAPEX - დივიდენდი - მოგების გადასახადი)/(გრძელვადიან სესხებზე გადასახდელ ძირს პლიუს გადასახდელი პროცენტები). ყველა მონაცემის კალკულაცია უნდა მოხერხდეს კონსოლიდირებულად.
- ჯგუფი ვალდებულია სესხის მიმდინარეობისას უზრუნველყოს ICR კოეფიციენტის შენარჩუნება მინიმუმ 3 დონეზე. ICR კოეფიციენტი გაიანგარიშება როგორც ჯგუფის საოპერაციო მოგება EBIT შეფარდებული ჯგუფის მიერ პერიოდის მანძილზე გადასახდელ საპროცენტო ხარჯთან. თუ ჯგუფი შეთანხმდება საგადასახადოსთან 2016 წლის მოგების გადასახადის გრაფიკით გადახდაზე ICR კოეფიციენტის კალკულაცია მოხდება, როგორც ჯგუფის საოპერაციო მოგება EBIT-ს გამოკლებული მიმდინარე პერიოდში გრაფიკით გადასახდელი გადასახადები და შეფარდებული ჯგუფის მიერ პერიოდის მანძილზე გადასახდელ საპროცენტო ხარჯებთან.

არა ფინანსური კოვენანტები:

- დაწყებული 2016 წლიდან, ყოველწლიურად (ყოველი წლის 1 დეკემბრამდე) შპს "კავკასუს ონლაინმა", "შპს რკინიგზის ტელეკომმა" და Caucasus cable system Bulgaria-მ უნდა მოამზადონ და სს "თიბისი ბანკს" წარუდგინონ შემდგომი წლის სრული ბიუჯეტი თვეების მიხედვით. ინფორმაცია უნდა იყოს მოწოდებული როგორც კონსოლიდირებული სახით ისე ცალ-ცალკე შპს „კავკასუს ონლაინის“, Caucasus Cable System Bulgaria-ს და შპს „რკინიგზის ტელეკომისთვის“
- ნებისმიერი პროექტისათვის/ინვესტიციისთვის რომლის ღირებულებაც აღემატება 2,000,000 აშშ დოლარს წარმოდგენილი უნდა იყოს დეტალური ინფორმაცია და IRR-ის და NPV-ის გაანგარიშება. დაწყებული 2017 წლის 30 ივნისიდან, ყოველ 6 თვეში ერთხელ, შპს „კავკასუს ონლაინი“

21. პირობითი ვალდებულებები და აქტივები (გაგრძელება)

ვალდებულია თიბისი ბანკისთვის მისაღები ფორმით წარმოადგინოს ბიზნეს გეგმის/ბიუჯეტის და ფაქტიური შედეგების შედარება.

- შპს "კავკასუს ონლაინმა", "შპს რკინიგზის ტელეკომმა" და Caucasus Cable System Bulgaria -მ უნდა აწარმოონ ბუღალტრული აღრიცხვა IFRS სტანდარტების მიხედვით და ყოველი თვის დასრულებიდან მაქსიმუმ 30 დღეში (2017 წლის აპრილამდე 45 დღის ვადაში) სს „თიბისი ბანკს“ (მოთხოვნის შემთხვევაში) წარუდგინონ ყოველთვიური მოგება-ზარალის, ფულადი სახსრების მოძრაობის და საბალანსო უწყისები, სხვადასხვა პროექტების მიმდინარე სტატუსი და განხორციელებული სამუშაოებისა და კაპიტალური ინვესტიციების აღწერა, ასევე ნებისმიერი სხვა დამატებითი ინფორმაცია ბანკის მოთხოვნის შემთხვევაში.
- შპს „კავკასუს ონლაინი“, შპს „რკინიგზის ტელეკომი“ და Caucasus Cable System Bulgaria ვალდებულია ყოველი წლის დასრულებიდან მაქსიმუმ 5 თვის ვადაში სს „თიბისი ბანკს“ წარუდგინოს შესაბამისი წლის კონსოლიდირებული აუდიტირებული ფინანსური ინფორმაცია და ხელმძღვანელობისთვის განკუთვნილი წერილი.
- შპს „კავკასუს ონლაინი“, შპს „რკინიგზის ტელეკომი“, და Caucasus Cable System Bulgaria ვალდებულები არიან ყოველი კვარტლის დასრულებიდან მაქსიმუმ 30 კალენდარული დღის ვადაში სს „თიბისი ბანკს“ წარუდგინონ შესაბამისი კვარტლის სრულყოფილი ფინანსური ინფორმაცია. ფინანსები წარმოდგენილი უნდა იქნას International Federation of Accountant-ის საერთაშორისო სტანდარტების დაცვით.
- შპს კავკასუს ონლაინს ან მის შვილობილ კომპანიას არ აქვს უფლება ბანკის წერილობითი ნებართვის გარეშე აიღოს სესხები, ასევე გააფორმოს ლიზინგი ჯამურად ან ცალ-ცალკე 100,000 აშშ დოლარზე მეტი ოდენობით. ასევე შპს კავკასუს ონლაინს ან მის შვილობილ კომპანიას არ აქვს უფლება ბანკის წერილობითი ნებართვის გარეშე წლის განმავლობაში ჯამურად ან ცალ-ცალკე აიღოს ნებისმიერი რაიმე სხვა სახის ფინანსური ვალდებულება, რომელიც აღემატება 2,000,000 აშშ დოლარს (მოიცავს კონსიგნაციით შეძენილ პროდუქციის ვალდებულებებს).
- შპს კავკასუს ონლაინს ან მის შვილობილ კომპანიას არ აქვს უფლება ბანკის წერილობითი თანხმობის გარეშე დააგირაოს ან რაიმე სახის ვალდებულების ქვეშ დატვირთოს საკუთარ ბალანსზე არსებული ქონება. ამასთან შპს კავკასუს ონლაინს არ აქვს უფლება ბანკის წერილობითი თანხმობის გარეშე გასცეს რაიმე სახის ფინანსური თავდებობა.
- შპს კავკასუს ონლაინმა ან მისმა ნებისმიერმა შვილობილმა კომპანიამ სს „თიბისი ბანკის“ წერილობითი თანხმობის გარეშე არ უნდა გაასხვისოს ან შპს „კავკასუს ონლაინის“ ბალანსიდან რაიმე სახით სხვაგან გადაიტანოს, იჯარით გასცეს საკუთრებაში არსებული 1,000,000 ლარზე მეტი ღირებულების ნებისმიერი ქონება ერთი კალენდარული წლის განმავლობაში.
- შპს კავკასუს ონლაინმა ან მისმა ნებისმიერმა შვილობილმა კომპანიამ საბანკო ბრუნვების 75% დეპეტური ტრანზაქციების 95% და საბანკო ანგარიშებზე არსებული ფულადი ნაშთების 80% იქონიოს მხოლოდ სს „თიბისი ბანკში“. გამონაკლისი დაიშვება მხოლოდ წერილობითი შეთანხმებით. ასევე მსესხებელმა უნდა შეასრულოს 2013 წლის 29 დეკემბერს ბანკსა და შპს „რკინიგზის ტელეკომს“ შორის გაფორმებული ექსკლუზიური საბანკო მომსახურების შესახებ ხელშეკრულების პირობები.
- ბანკის მხრიდან მოთხოვნის შემთხვევაში შპს კავკასუს ონლაინი ან მისი ნებისმიერი შვილობილი კომპანია ვალდებულია ბანკს მისცეს უფლება მასზედ რომ ბანკმა იქონიოს პირდაპირი კავშირი შპს კავკასუს ონლაინის აუდიტორ კომპანიასთან და მიიღოს მისგან ფინანსურ ანგარიშგებასთან დაკავშირებული სხვა ინფორმაცია.
- შპს „კავკასუს ონლაინი“, შპს „რკინიგზის ტელეკომი“ და Caucasus Cable System Bulgaria-მ არ უნდა განახორციელოს კაპიტალური ინვესტიციები ფიქსირებულ ან სხვა გრძელვადიან აქტივებში ბანკის თანხმობის გარეშე თუ:
 - ა) აღნიშნული ინვესტიციები არ არის გათვალისწინებული ბიზნეს გეგმაში ან/და
 - ბ) აღნიშნული ინვესტიციების განხორციელებით წლის განმავლობაში განხორციელებული და განსახორციელებელი ჯამური კაპიტალური დანახარჯები აღემატება 3 მლნ აშშ დოლარს ან/და
 - გ) აღნიშნული ინვესტიციების განხორციელების შემთხვევაში დაირღვევა DSCR-ის მინიმალური მოთხოვნა

21. პირობითი ვალდებულებები და აქტივები (გაგრძელება)

- შპს კავკასუს ონლაინს ან მის ნებისმიერ შვილობილ კომპანიას არ აქვს უფლება ბანკის წერილობითი ნებართვის გარეშე გასცეს სესხები ჯამურად ან ცალ-ცალკე 500,000 ლარზე მეტი ოდენობით.
- სესხის მოქმედების პერიოდში სამეწარმეო რეესტრის ამონაწერში საგადასახადო გირავნობის ან ინკასოს გაჩენის შემთხვევაში შპს კავკასუს ონლაინი ან მისი ნებისმიერი შვილობილი კომპანია ვალდებულია უზრუნველყოს მისი მოხსნა 30 კალენდარული დღის განმავლობაში.
- შპს კავკასუს ონლაინს ან მის ნებისმიერ შვილობილ კომპანიას არ აქვს უფლება გასცეს დივიდენდი სს „თიბისი ბანკის“ თანხმობის გარეშე.
- შპს კავკასუს ონლაინს ან მის ნებისმიერ შვილობილ კომპანიას არ აქვს უფლება სესხის მოქმედების პერიოდში გააფორმოს რაიმე სახის შეთანხმება 300 000 ლარზე ან მეტ თანხაზე, გარდა იმ შეთანხმებებისა, რომლებიც დაკავშირებულია ჯგუფის ჩვეულებრივ საოპერაციო საქმიანობასთან და ასევე არ არის დაკავშირებული არაკეთილსინდისიერ გარიგებასთან, არ გულისხმობს შპს კავკასუს ონლაინის ან მისი ნებისმიერი შვილობილი კომპანიის მიერ საბაზრო ფასთან შედარებით მეტი თანხის გადახდას ან საბაზრო ფასთან შედარებით ნაკლები თანხის მიღებას.
- მსესხებელი ვალდებულია ნებისმიერ დაკავშირებულ პირთან ნებისმიერი გარიგება დადოს მხოლოდ ბანკის წინასწარ თანხმობის არსებობის შემთხვევაში. შპს კავკასუს ონლაინი ასევე ვალდებულია უზრუნველყოს, რომ შპს "რკინიგზის ტელეკომმა" და Caucasus Cable System Bulgaria EOOD-მა ნებისმიერ დაკავშირებულ პირთან ნებისმიერი გარიგება დადოს მხოლოდ ბანკის წინასწარი თანხმობის არსებობის შემთხვევაში. ამ პუნქტის მიზნებისთვის:ა) დაკავშირებულ პირებად ითვლებიან მსესხებელი, შპს "რკინიგზის ტელეკომი", Caucasus Cable System Bulgaria, შპს "პისიმაქსი", Nelgado limited, Novastar commerce limited, International Online Networks, აღნიშნული კომპანიების დამფუძნებლები, შვილობილი კომპანიები, ბენეფიციარი მესაკუთრეები, და ა.შ.) დაკავშირებული პირი ასევე არის ნებისმიერი პირი, რომელიც ასეთად განისაზღვრება ფასიანი ქაღალდების ბაზრის შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად.
- სს „თიბისი ბანკის“ წერილობითი თანხმობის გარეშე შპს კავკასუს ონლაინს ან მის ნებისმიერ შვილობილ კომპანიას არ აქვს უფლება სესხის მოქმედების პერიოდში გააფორმოს რაიმე სახის შეთანხმება, რომელიც დაკავშირებულია მოგების /შემოსავლების მესამე პირთან განაწილებასთან.
- შპს კავკასუს ონლაინს ან მის ნებისმიერ შვილობილ კომპანიას არ აქვს უფლება ბანკის ნებისმიერი წერილობითი ნებართვის გარეშე განახორციელოს საწესდებო კაპიტალის შემცირება.
- მაგთიკომთან კონტრაქტის გაწყვეტის შემთხვევაში, მაგთიკომისგან მისაღები თანხა სრულად უნდა მიემართოს თიბისი ბანკში არსებული ვალდებულებების დასაფარად.
- კავკასუს ონლაინიდან, რკინიგზის ტელეკომიდან, კავკასუს კაბელ ბულგარეთიდან და სხვა შვილობილი კომპანიებიდან ბანკის წერილობითი თანხმობის გარეშე არ უნდა გავიდეს დივიდენდი და არ განხორციელდეს კაპიტალური დანახარჯები.

ჯგუფი ვერ აკმაყოფილებს სასესხო ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ გარკვეულ ფინანსურ მოთხოვნებს 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, რაც შესაძლოა გახდეს შემდეგი გარემოებების საფუძველი: ბანკმა კლიენტისთვის შეტყობინებით ცალმხრივად გაზარდოს სესხის საპროცენტო განაკვეთი მაქსიმუმ 4%-ით, მოითხოვოს ბანკის მიერ განსაზღვრული ოდენობის თანხის დეპონირება ბანკის მიერ მითითებულ ანგარიშზე კლიენტის ვალდებულების შესრულების უზრუნველსაყოფად, თუ დარღვევა მეორდება სისტემატურად, ბანკს შეუძლია შეწყვიტოს ხელშეკრულების მოქმედება და უკან მოითხოვოს სესხი ან მისი გარკვეული ნაწილი.

საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ, ჯგუფმა მოიპოვა ბანკისგან წერილი, სადაც აღნიშნულია, რომ 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არსებული დარღვევების გამო, ბანკი სესხის მოთხოვნის პირობებს არ შეცვლის. დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ შენიშვნა 22.

22. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

ჯგუფმა საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ მოიპოვა ბანკის გადაწყვეტილება, რომლის მიხედვითაც ბანკი აცხადებს, რომ 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არსებული მოთხოვნების დარღვევის შედეგად, არ გამოიყენებს 21-ე შენიშვნაში აღწერილ შეზღუდვებს ჯგუფის მიმართ.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა

ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში

კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული მუხლები წარმოდგენილია იმ ქვეყნის ვალუტაში, სადაც ჯგუფი ფუნქციონირებს. ამგვარად, მოცემული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში, რომელიც ჯგუფის წარსადგენი ვალუტაა.

უცხოურ ვალუტაში ასახული მონეტარული აქტივები და ვალდებულებები გადაიანგარიშება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ვალუტის გაცვლის ოფიციალური კურსის შესაბამისად, წლის ბოლოსათვის. კონვერტაციის დროს წარმოშობილი კურსთაშორის სხვაობები აისახება მოგებისა და ზარალის ანგარიშებზე. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული შედეგები აღირიცხება ოპერაციის განხორციელების დღეს არსებული გაცვლის კურსის შესაბამისად.

მონეტარული მუხლების კონვერტაციის დროს წარმოშობილი კურსთაშორის სხვაობები აისახება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში. უცხოური ვალუტით მიღებული არამონეტარული მუხლები შეფასებულია ოპერაციის დღის კურსით.

Caucasus Cable System Bulgaria LLC-ის ფუნქციონალური ვალუტა არის ბულგარული ლევი, რომელიც განსხვავდება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარსადგენი ვალუტისგან (ქართული ლარი). ბასს 21-ის (უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებებით გამოწვეული შედეგები) მიხედვით სამუშაო ვალუტის ნაცვლად წარსადგენ ვალუტად სხვა ვალუტის გამოყენების შემთხვევაში აქტივები და ვალდებულებები თითოეული წარდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისათვის (ე.ი. შესადარისი მონაცემების ჩათვლით) გადაიანგარიშება ამ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების პერიოდის ბოლოს არსებული საბოლოო სავალუტო კურსით. შემოსავალი და ხარჯები თითოეული

ანგარიშგებისთვის, სადაც წარდგენილია სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში არსებული საშუალო სავალუტო კურსით, ხოლო გადაყვანის შედეგად წარმოქმნილი ყველა საკურსო სხვაობა აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში.

2018 წლის 31 დეკემბრის, 2017 წლის 31 დეკემბრის და 2017 წლის 1 იანვარს უცხოურ ვალუტაში არსებული ნაშთების კონვერტაციისთვის გამოყენებული ბოლო გაცვლითი კურსი და მოგება-ზარალის გადაანგარიშებისთვის გამოყენებული საშუალო გაცვლითი კურსი იყო შემდეგი:

საქართველოს ეროვნული ბანკის ოფიციალური კურსი

	ბულგარული ლევი	აშშ დოლარი	ევრო
კურსი 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის	1.5696	2.6766	3.0701
2018 წლის საშუალო კურსი	1.5294	2.5345	2.9913
კურსი 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის	1.5873	2.5922	3.1044
2017 წლის საშუალო კურსი	1.4481	2.5086	2.8322
კურსი 2017 წლის 1 იანვრისთვის	1.4285	2.6468	2.7940

ფინანსური ინსტრუმენტები

ფინანსური აქტივები

ახალი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიხედვით ფინანსური აქტივები შეიძლება დაკლასიფიცირდეს სამ კატეგორიად - „ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივი“, „რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივი, ცვლილებების მოგებაში ან ზარალში ასახვით“, „რეალური ღირებულებით შეფასებული, ცვლილებების სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით“. 2018 წლის 1 იანვრისთვის (ფასს 9 სტანდარტებზე გადასვლის თარიღისთვის), ჯგუფის ხელმძღვანელობამ შეაფასა, თუ რომელი ბიზნეს მოდელი შეესაბამება ჯგუფის ფინანსურ აქტივებს და ყველა აქტივი დააკლასიფიცირა შემდეგ კატეგორიად „ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივი“.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივი

მოცემული აქტივები წარმოიქმნება მომხმარებლებისთვის საქონლისა და მომსახურების მიწოდებიდან, ასევე მოიცავს სხვა სახის ფინანსურ აქტივებს, რომლის ფლობის მიზანია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღება და ეს ფულადი ნაკადები წარმოადგენს მხოლოდ ძირს და მასზე დარიცხულ პროცენტს. ისინი საწყისი აღიარებისას შეფასებულია რეალური ღირებულებით დამატებული გარიგების ის დანახარჯები, რომლებიც უშუალოდ დაკავშირებულია ფინანსური აქტივის შეძენასთან ან გამოშვებასთან და შემდგომში აღრიცხულია ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით, შემცირებული გაუფასურების რეზერვის მოცულობით.

მოკლევადიანი და გრძელვადიანი სავაჭრო მოთხოვნების გაუფასურების რეზერვი აღიარებულია პრაქტიკული ხასიათის გამარტივებული მიდგომის საფუძველზე, რომლის მიხედვით არსებობის მანძილზე სავაჭრო მოთხოვნების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება რეზერვების მატრიცის გამოყენებით. ჯგუფი საკრედიტო ზარალის წარსულ მონაცემებს იყენებს ფინანსური აქტივების არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად. ჯგუფი აფასებს ფინანსური აქტივებიდან ფულადი ნაკადების გადაუხდელობის ალბათობას. შემდეგ მოცემული ალბათობა მრავლდება მოსალოდნელ დანაკარგებზე, რომელიც გამოწვეულია ხელშეკრულების შეუსრულებლობის რისკიდან, რათა განისაზღვროს სავაჭრო მოთხოვნების არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი გაუფასურების დანაკარგი. სავაჭრო მოთხოვნები აღრიცხულია წმინდა ღირებულებით, რომლის გაუფასურების რეზერვიც აღრიცხულია განცალკევებულ ანგარიშზე ხარჯის კორესპოდენციით, რომელიც აღიარებულია ხარჯად მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში. ჯგუფი სავაჭრო მოთხოვნების სრულ ღირებულებას ჩამოწერს რეზერვის მოცულობაზე, როდესაც განსაზღვრავს რომ სავაჭრო მოთხოვნა აღარ ექვემდებარება დაბრუნებას.

ფინანსური აქტივები შეფასებული ამორტიზებული ღირებულებით მოიცავს სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებს და ფული და ფულის ეკვივალენტებს. ფული და ფულის ეკვივალენტები მოიცავს სალაროში არსებულ ფულს, მოთხოვნამდე დეპოზიტებს.

ფინანსური ვალდებულებები

ოპერაციის მიზნიდან გამომდინარე ჯგუფი ფინანსურ ვალდებულებებს აკლასიფიცირებს შემდეგი კატეგორიებიდან ერთ-ერთით: რეალური ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით და სხვა ფინანსურ ვალდებულებებად. 2018 წლის 1 იანვრისთვის (ფასს 9 სტანდარტებზე გადასვლის თარიღისთვის) ჯგუფს ყველა ფინანსური ვალდებულება დაკლასიფიცირებული აქვს „სხვა ფინანსური ვალდებულებების“ კატეგორიაში. სხვა ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს მიღებულ სესხებს, სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებს, სხვა ფინანსური ვალდებულებები საწყისი აღიარებისას შეფასებულია რეალური ღირებულებით დამატებული გარიგების ის დანახარჯები, რომლებიც უშუალოდ დაკავშირებულია ფინანსური ვალდებულებების გამოშვებასთან. მსგავსი პროცენტის მატარებელი ვალდებულებები შემდგომში აღრიცხულია ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით, რომელიც უზრუნველყოფს მუდმივი განაკვეთით ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებაზე საპროცენტო ხარჯის დარიცხვას. ნებისმიერი ფინანსური ვალდებულებისთვის საპროცენტო ხარჯი მოიცავს საწყის გარიგების ხარჯებს და ნებისმიერ დამატებით გადასახდელს ვალდებულების გამოსყიდვისთვის.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა

ჯგუფი ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებს ანეტებს მაშინ, როდესაც ურთიერთჩათვლა იურიდიულად არ არის შეზღუდული და ჯგუფი გეგმავს ანგარიშსწორებას ნეტო საფუძველზე ან ფინანსური აქტივის მიღებას და ვალდებულების დაფარვას გეგმავს ერთგვაროვნად.

ფული და ფულის ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ნაღდი ფულის ნაშთს სალაროში, ფულს ბანკში, ფულს გზაში, დეპოზიტებს და ფასიან ქაღალდებს, რომელთა თავდაპირველი ვადაც მაქსიმუმ 90 დღეა და თავისუფალია ყოველგვარი სახელშეკრულებო დატვირთვებისგან.

ფული და ფულის ეკვივალენტები აღიარდება ამორტიზირებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფული და ფულის ეკვივალენტები, რომელთა გამოყენება საანგარიშგებო პერიოდიდან მინიმუმ თორმეტი თვის განმავლობაში შეზღუდულია სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულების საგარანტიოდ, კლასიფიცირდება როგორც სხვა გრძელვადიანი აქტივი.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების საწყისი აღიარება ხდება თვითღირებულებით. თვითღირებულების კომპონენტები მოიცავს შეძენის ფასს და უშუალოდ დაკავშირებულ დანახარჯებს, რომელიც აუცილებელია აქტივის სამუშაო მდგომარეობაში მოსაყვანად.

შემდგომი დანახარჯები ჩაირთვება აქტივის საბალანსო ღირებულებაში ან აღიარდება, როგორც დამოუკიდებელი აქტივი, მხოლოდ მაშინ, როდესაც შესაძლებელია აღნიშნული ტიპის დანახარჯისაგან მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მიღება და შესაძლებელია ღირებულების საიმედოდ განსაზღვრა. შეცვლილი კომპონენტის საბალანსო ღირებულება ჩამოიწერება. ყველა სახის სხვა დანახარჯი, რომელიც დაკავშირებულია მიმდინარე ტიპის რემონტებთან, აღიარდება როგორც ხარჯი გაწევის პერიოდში.

ძირითადი საშუალებების არსებით ნაწილს შეიძლება ძირითადი საშუალებისგან განსხვავებული სასარგებლო მომსახურების ვადა და ცვეთის მეთოდები ჰქონდეს. ამგვარი ნაწილები აღირიცხება ცალკე.

ძირითადი საშუალებები აღირიცხება ისტორიულ ღირებულებას, დაგროვილ ცვეთასა და გაუფასურების ზარალს შორის სხვაობის თანხით. ცვეთა ერიცხება აღნიშნულ აქტივთა ჯგუფს, მთლიანად მათი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში. ჯგუფის საკუთრებაში არსებულ მიწას და დაუმთავრებელ მშენებლობას ცვეთა არ ერიცხება.

ჯგუფი იყენებს ცვეთის წრფივი დარიცხვის მეთოდს ძირითადი საშუალებების ყველა ჯგუფისათვის.

ჯგუფი	სასარგებლო მომსახურების ვადა (წელი)
შენობა-ნაგებობები	25
სატელეკომუნიკაციო აღჭურვილობა	15
წყალქვეშა ოპტიკურ-ბოჭკოვანი კაბელი და აღჭურვილობა	25
დანადგარები და ოფისის აღჭურვილობა	5

აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადა გადაიხედება ყოველი საანგარიშო პერიოდის ბოლოს და კორექტირდება თუ ამის საჭიროება არსებობს.

ყოველი საანგარიშო პერიოდის ბოლოს ხელმძღვანელობა ამოწმებს ძირითად საშუალებებს გაუფასურებაზე. თუ არსებობს ამის ნიშნები ხელმძღვანელობა აფასებს ანაზღაურებად ღირებულებას, რომელიც განისაზღვრება, როგორც აქტივის რეალურ ღირებულებასა და აქტივის გამოყენების ღირებულებას შორის უდიდესით.

ნარჩენი ღირებულება მცირდება ანაზღაურებად ღირებულებამდე და გაუფასურების ზარალი აღიარდება წლის მოგება-ზარალში.

აქტივის გაუფასურების ზარალის კომპენსირება დაუყოვნებლივ აღიარდება მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებაში, თუ მოცემული აქტივი აღრიცხული არ არის გადაფასებული ღირებულებით ბუღალტრული აღრიცხვის სხვა საერთაშორისო სტანდარტის შესაბამისად.

მოგება და ზარალი, რომელიც წარმოიქმნება ძირითადი საშუალების გაყიდვიდან ან გასვლიდან აღიარდება შესაბამისი პერიოდის მოგება-ზარალში.

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები აღირიცხება ისტორიულ ღირებულებას, დაგროვილ ამორტიზაციასა და გაუფასურების ზარალს შორის სხვაობის თანხით. ჯგუფი ფლობს განსაზღვრული სასარგებლო მომსახურების ვადის მქონე არამატერიალურ აქტივებს და ამორტიზაციის დარიცხვა ხდება მათი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, სისტემატურ საფუძველზე, წრფივი მეთოდით. აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადა გადაიხედება ყოველი საანგარიშო პერიოდის ბოლოს და კორექტირდება თუ ამის საჭიროება არსებობს.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

არაფინანსური აქტივების გაუფასურება, გარდა მარაგებისა

ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოს ჯგუფი გადახედავს მატერიალური და არამატერიალური აქტივების საბალანსო ღირებულებებს, რომ განსაზღვროს, არსებობს თუ არა ამ აქტივების გაუფასურების ნიშნები. ასეთი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში, ფასდება ამ აქტივის ანაზღაურებადი ღირებულება, იმისათვის, რომ განისაზღვროს გაუფასურების ზარალის (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) მასშტაბი.

ანაზღაურებადი ღირებულება არის გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ რეალურ ღირებულებასა და გამოყენების ღირებულებას შორის უდიდესი. გამოყენების ღირებულების შესაფასებლად სავარაუდო მომავალი ფულადი ნაკადების დღევანდელ ღირებულებამდე დისკონტირება ხდება დასაბეგრი დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ასახავს ფულის დროითი ღირებულების არსებულ საბაზრო შეფასებებს და აქტივების დამახასიათებელ რისკებს, რომლისთვისაც არ დაკორექტირებულა სამომავლოდ პროგნოზირებული ფულადი ნაკადები.

თუ აქტივის (ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის) ანაზღაურებადი ღირებულება შეფასებულია, როგორც მის საბალანსო ღირებულებაზე ნაკლები, მაშინ აქტივის (ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის) საბალანსო ღირებულება მცირდება მის ანაზღაურებად ღირებულებამდე. გაუფასურების ზარალის აღიარება ხდება დაუყოვნებლივ მოგებაში ან ზარალში.

თუ გაუფასურების ზარალი შემდგომში შებრუნდება, აქტივის (ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის) საბალანსო ღირებულება გაიზრდება და შეადგენს მისი ანაზღაურებადი ღირებულების გადასინჯულ ოდენობას, მაგრამ ისე, რომ გაზრდილი საბალანსო ღირებულება არ აღემატებოდეს იმ საბალანსო ღირებულებას, რომელიც განისაზღვრებოდა, წინა წლებში აქტივზე (ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულზე) გაუფასურების ზარალი რომ არ ყოფილიყო აღიარებული. გაუფასურების ზარალის შებრუნების აღიარება ხდება დაუყოვნებლივ მოგებაში ან ზარალში.

მარაგები

მარაგები თავდაპირველად აღირიცხება თვითღირებულებით, ხოლო შემდეგ ნეტო სარეალიზაციო ღირებულებასა და თვითღირებულებას შორის უმცირესი თანხით. თვითღირებულება მოიცავს შესყიდვის ყველანაირ დანახარჯს და სხვა ხარჯებს, რომელიც გაწეულია მარაგების ახლანდელ მდებარეობასა და მდგომარეობაში მოსაყვანად. მაგალითად, ტრანსპორტირების ხარჯი, საბაჟო გადასახადი და სხვა პირდაპირ მიკუთვნებადი ხარჯები. სავაჭრო ფასდათმობები არ ჩაირთვება შეძენის დანახარჯებში. ნეტო (წმინდა) სარეალიზაციო ღირებულება არის ჩვეულებრივი სამეურნეო პროცესისათვის შეფასებითი გასაყიდი ფასი, პროდუქციის დასრულებისა და გაყიდვისათვის საჭირო შეფასებითი დანახარჯების გამოკლებით. ჯგუფი ყველა სახის მარაგის ჩამოწერისთვის იყენებს საშუალო შეწონილი ღირებულების მეთოდს.

გადასახადები

მოგების გადასახადის ხარჯი წარმოადგენს პერიოდის მოგების მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებებს. მოგების გადასახადი დაფუძნებულია დასაბეგრ მოგებაზე. დასაბეგრი მოგება განსხვავდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი მოგებისგან, რადგან არ მოიცავს იმ შემოსავლებს და ხარჯების, რომლებიც არ იბეგრება ან არ გამოიქვითება მიმდინარე პერიოდში. ჯგუფის მიმდინარე გადასახადის ვალდებულება გამოითვლება გადასახადის იმ განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც მოქმედებდა ან ამოქმედდა საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს.

2016 წლის მაისში საქართველოს მთავრობამ მიიღო ცვლილება მოგების გადასახადით დაბეგვრის შესახებ, რომელიც ძალაში შევიდა ყველა კომპანიისთვის, გარდა ფინანსური ინსტიტუტებისა, 2017 წლის 1 იანვრიდან. ახალი მოდელის მიხედვით მოგების გადასახადის ხარჯი აღიარდება იმ საანგარიშგებო პერიოდში, როდესაც ჯგუფი გამოაცხადებს დივიდენდს. მოგების გადასახადის შესახებ ცვლილება ითვალისწინებს მოგების გადასახადით დაბეგვრას მოგების განაწილების დროს. საგადასახადო განაკვეთი წარმოადგენს კვლავ 15%-ს. მოგების გადასახადით მოხდება არა წლიური შედეგების, არამედ ყოველთვიური შედეგის დაბეგვრა.

მოგების გადასახადის ახალი მოდელის თანახმად მოგების გადასახადით დაბეგვრის საგანს წარმოადგენს:

- დივიდენდების გაცემა
- სხვაობა ხელშეკრულების თანხასა და რეალურ ღირებულებას შორის
- ხარჯები, რომლებიც არ მიეკუთვნება ეკონომიკურ საქმიანობას

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

- უსასყიდლოდ გადაცემები და საჩუქრები
- ლიმიტს ზემოთ გაწეული წარმომადგენლობითი ხარჯები

საქართველოს საგადასახადო სისტემის სპეციფიკურობის გათვალისწინებით, საანგარიშგებო პერიოდისთვის, რომელიც დასრულდა 2017 წლის 31 დეკემბრის, საქართველოში რეგისტრირებული კონპანიებისთვის აქტივების და ვალდებულებების საბალანსო და საგადასახადო ღირებულებებს შორის არ არსებობს სხვაობები, რომელმაც შეიძლება გამოიწვიოს გადავადებული საგადასახადო აქტივების ან ვალდებულებების აღიარება.

2008 წლის 1 იანვრიდან 2016 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით პერიოდში დაგროვილი მოგება, რომლისთვის გადახდილია მოგების გადასახადი, არ ექვემდებარება განმეორებით დაბეგვრას.

გადასახადები გარდა მოგების გადასახადისა აღიარდება იმ საანგარიშგებო პერიოდში რა პერიოდშიც წარმოიქმნება მავალდებულებელი მოვლენა. მავალდებულებელ მოვლენას წარმოადგენს ქმედება ან ფაქტი, რომელიც საქართველოს საგადასახადო კოდექსით განაპირობებს გადასახადის გადახდას. წინასწარ გადახდილი გადასახადები, რომლიდანაც მოსალოდნელია მომავალში ეკონომიკური სარგებლის მიღება აღიარდება აქტივად.

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობაში შესული ცვლილების მიხედვით, 2016 წლის პირველი იანვრიდან, გადასახადების გადახდა ხდება ხაზინის ერთიანი ანგარიშის გადასახადებისათვის განკუთვნილ ერთიან სახაზინო კოდეზე.

კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში, საწარმოთა ჯგუფში შემავალი ერთი საწარმოს მიმდინარე საგადასახადო აქტივის ჩათვლა მეორე საწარმოს საგადასახადო ვალდებულების მეშვეობით შეიძლება მხოლოდ მაშინ, როდესაც საწარმოებს კანონმდებლობით აქვთ მინიჭებული მხოლოდ ერთი წმინდა გადასახადის მიღების ან გადახდის უფლება და საწარმოებში საგადასახადო აქტივის ანაზღაურებასა და საგადასახადო ვალდებულების დაფარვას ერთდროულად ახორციელებენ. შესაბამისად, კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ჯგუფში შემავალი სხვადასხვა საწარმოს საგადასახადო ვალდებულებები და აქტივები წარდგენილი არ არის ურთიერთგადახურვის საფუძველზე.

სახელშეკრულებო აქტივი

მომწოდებლისთვის წინასწარ გადახდილი თანხები, ვიდრე ჯგუფი მიიღებს საქონელს ან მომსახურებას, აღიარდება როგორც სახელშეკრულებო აქტივი. სახელშეკრულებო აქტივი არის ჯგუფის აქტივი, მომწოდებლისგან მიიღოს საქონელი ან მომსახურება, რისთვისაც ჯგუფს გადახდილი აქვს შესაბამისი ანაზღაურება.

აქტივის შესაძენად წინასწარ გადახდილი თანხები აღიარებულია აქტივად მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია ამ აქტივიდან ეკონომიკური სარგებლის შემოსვლა. სხვა გაცემული ავანსები ჩამოიწერება იმ პერიოდის მოგება-ზარალში, როდესაც ჯგუფი მიიღებს საქონელს ან მომსახურებას, რომლისთვისაც გადახდილი იყო აღნიშნული ავანსი. თუკი არსებობს რისკი, რომ ჯგუფმა გადახდილი ავანსიდან ეკონომიკური სარგებელი ვერ მიიღოს, ავანსი ჩამოიწერება და შესაბამისი გაუფასურების ზარალი აღიარდება მიმდინარე წლის მოგება-ზარალში.

ფინანსური იჯარა

იჯარის ვადის დასაწყისისათვის ფინანსური იჯარა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარდება როგორც აქტივები და ვალდებულებები საიჯარო აქტივის რეალური ღირებულების ტოლი თანხით ან, თუ მასზე ნაკლებია, მინიმალური საიჯარო გადასახდელების დისკონტირებული ღირებულებით, რომლებიც გაანგარიშებულია იჯარის დასაწყისში. მინიმალური საიჯარო გადასახდელების დისკონტირებული ღირებულების გამოსაანგარიშებელი დისკონტირების განაკვეთი იქნება საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი.

მინიმალური საიჯარო გადასახდელები ნაწილდება დარიცხული ფინანსური ხარჯებისა და გადაუხდელი ვალდებულებების შემცირების პროპორციულად. ფინანსური ხარჯები იჯარის მთლიანი ვადის განმავლობაში, თითოეულ საანგარიშგებო პერიოდზე ისე უნდა განაწილდეს, რომ წარმოიქმნას მუდმივი პერიოდული საპროცენტო განაკვეთი, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ვალდებულებების ნაშთის მიმართ. პირობითი საიჯარო გადასახდელები ხარჯად აღირიცხება იმ პერიოდში, როდესაც იქნა გაწეული.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

თუ არ არსებობს იმის გონივრული რწმენა, რომ იჯარის ვადის გასვლის შემდეგ მოიჯარე მიიღებს საკუთრების უფლებას, აქტივი მთლიანად ჩამოიწერება იჯარის ვადასა და მის სასარგებლო მომსახურების ვადას შორის უმცირესი პერიოდის განმავლობაში.

საოპერაციო იჯარა

იჯარა არის საოპერაციო, თუ აქტივის ფლობასთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი რისკები და სარგებელი რჩება მეიჯარეს. საოპერაციო იჯარის შემთხვევაში, საიჯარო გადასახდელები (მეიჯარისგან მისაღები თანხებით შემცირებული) აღიარდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, იჯარის მთელი პერიოდის განმავლობაში პროპორციულად.

იჯარის ვადა არის მოიჯარის მიერ იჯარით აღებული აქტივით სარგებლობის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული დროის მონაკვეთი, რომელიც არ ექვემდებარება შეცვლას ან გაუქმებას, იმ დამატებით დროის მონაკვეთთან ერთად, რომლის განმავლობაში მოიჯარეს, ხელშეკრულების თანახმად უფლება აქვს, გააგრძელოს აქტივის გამოყენება გარკვეული დამატებითი თანხის გადახდის ან გადაუხდელობის პირობით. როდესაც აქტივები გაცემულია საოპერაციო იჯარით მასთან დაკავშირებული მოთხოვნები აღიარდება, როგორც საიჯარო შემოსავალი წრფივი დარიცხვის მეთოდით იჯარის ვადის განმავლობაში.

კაპიტალი და დამატებითი შენატანები კაპიტალში

ავტორიზებული კაპიტალი აღიარდება, როგორც საწესდებო კაპიტალი იმ მოცულობით, რა მოცულობითაც კაპიტალი შევსებულია დამფუძნებლების მიერ. საწესდებო კაპიტალი აღიარდება დამფუძნებლების შენატანების რეალური ღირებულებით და კლასიფიცირებულია, როგორც წილობრივი ინსტრუმენტი. დამფუძნებლების მიერ განხორციელებული ყველა ფულადი ან მისი ეკვივალენტური შენატანი კაპიტალში, რომელიც ზრდის მას, მაგრამ არ აისახება ჯგუფის წესდებაში, აღიარდება, როგორც დამატებითი შენატანი კაპიტალში.

შეუზღუდავი გამოყენების უფლება

შეუზღუდავი გამოყენების უფლების (IRU) შეთანხმებები ძირითადად დაკავშირებულია სპეციფიური ინფრასტრუქტურის შეძენას და/ან რეალიზაციისთან, განათების ოპტიკურ-ბოჭკოვანი სიმძლავრის შეძენას და/ან რეალიზაციასთან და ქსელის ინფრასტრუქტურის ან განათების ბოჭკოვანი სიმძლავრის გაცვლასთან. ასეთი შეთანხმებები აღირიცხება, როგორც იჯარები, მომსახურების ხელშეკრულებები ან ნაწილობრივ როგორც იჯარა და ნაწილობრივ, როგორც მომსახურების ხელშეკრულება. შესაბამისი კლასიფიკაციის დადგენა დამოკიდებულია ხელშეკრულების მახასიათებლების შეფასებაზე.

ქსელის სიმძლავრის ხელშეკრულება აღირიცხება, როგორც იჯარა მაშინ, როდესაც:

- მყიდველს აქვს ექსკლუზიური უფლება ქსელის კონკრეტულ მოცულობაზე განსაზღვრული პერიოდის განმავლობაში და აქვს შესაძლებლობა გადაყიდოს (ან იჯარით გასცეს) იგი;
- სიმძლავრე არის ფიზიკურად შეზღუდული და განსაზღვრული;
- მყიდველი პასუხისმგებელია ყველა დანახარჯზე რაც პირდაპირ ან ირიბად დაკავშირებულია ქსელის სიმძლავრესთან, საოპერაციო, ადმინისტრაციული და შენარჩუნების ხარჯების ჩათვლით; და
- ხელშეკრულების ვადის განმავლობაში მყიდველი ფლობს მოძველების რისკს.

თუ ყველა აღნიშნული კრიტერიუმი დაკმაყოფილებულია, შეუზღუდავი გამოყენების უფლების შეთანხმება არ ითვლება მომსახურების კონტრაქტად.

შეუზღუდავი გამოყენების უფლების ხელშეკრულებებისთვის 15-20-წლიანი მოქმედების ვადით, სადაც ხელშეკრულების მოქმედების პერიოდში ქსელის ტექნიკური მომსახურების ვალდებულების და დაკავშირებული ამონაგების რისკი ეკუთვნის ჯგუფს. ჯგუფი მყიდველისგან წინასწარ მიღებულ ნებისმიერ თანხას აღიარებს, როგორც სახელშეკრულებო ვალდებულება. გარდა ამისა, ჯგუფი აფასებს მოცემული გარიგებების ფასს დაფინანსების მნიშვნელოვანი კომპონენტის გათვალისწინებით, ფასს 15-ის შესაბამისად და აღიარებს შესაბამის საპროცენტო ხარჯს წინამდებარე კონსოლიდირებულ მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში და კუმულაციურ ეფექტს გაუნაწილებელ მოგებაზე 2017 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით (იხილეთ მე-12 შენიშვნა).

ჯგუფის მიერ დაფინანსების მნიშვნელოვანი კომპონენტის ეფექტი აისახება გარიგების ფასის შეფასებაში, როგორც მიღებული ავანსის კორექტირება 5 - 7.6%-იანი საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, რომელსაც

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ხელშეკრულების დაწყებისას გამოიყენებდნენ ჯგუფი და მისი მომხმარებელი განცალკევებულ დაფინანსების ოპერაციაში და რომელიც დამოკიდებულია შეუზღუდავი გამოყენების უფლების ხელშეკრულების ამოქმედების და ავანსების მიღების საფუძველზე.

თუ იჯარის ვადა მოიცავს აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადის მნიშვნელოვან ნაწილს, ამ შემთხვევაში განიხილება, როგორც რეალიზაცია და აღირიცხება ბასს 18-ის მოთხოვნების შესაბამისად, სხვა შემთხვევაში ტრანზაქცია განიხილება, როგორც საოპერაციო იჯარა და აღირიცხება ბასს 17-ის მოთხოვნების შესაბამისად.

სახელშეკრულებო ვალდებულება

მომხმარებლისგან წინასწარ მიღებული თანხები აღიარდება, როგორც სახელშეკრულებო ვალდებულება.

სახელშეკრულებო ვალდებულება არის ჯგუფის ვალდებულება, მომხმარებელს გადასცეს საქონელი ან მომსახურება, რისთვისაც ჯგუფმა მომხმარებლისგან მიიღო შესაბამისი ანაზღაურება.

ამონაგები კლიენტებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან

შესასრულებელი ვალდებულება და შემოსავლის აღიარების დროულობა

ჯგუფი აღიარებს შემოსავალს დაპირებული საქონლის ან მომსახურების მომხმარებლისთვის გადაცემისას, იმ ანაზღაურების ოდენობით, რომლის მიღების უფლებასაც ჯგუფი მოელის ამ საქონლის გადაცემის სანაცვლოდ. ჯგუფი იყენებს ხუთ საფეხურიან მოდელს მომხმარებელთან გაფორმებული ყველა ხელშეკრულების მიმართ:

- მომხმარებელთან ხელშეკრულების იდენტიფიცირება;
- სახელშეკრულებო ვალდებულებების დადგენა;
- გარიგების ფასის განსაზღვრა;
- გარიგების ფასის მიკუთვნება სახელშეკრულებო ვალდებულებასთან;
- შემოსავლის აღიარება, როდესაც (ან თუ) პირი სახელშეკრულებო ვალდებულებას შეასრულებს.

ჯგუფი შემოსავალს აღიარებს სახელშეკრულებო ვალდებულების შესრულებისას, ანუ მაშინ, როდესაც მომხმარებელს გადაეცემა “კონტროლი” შესაბამის ვალდებულებასთან დაკავშირებულ საქონელზე.

სახელშეკრულებო ღირებულების განსაზღვრა

ჯგუფის შემოსავლის ძირითადი სახელშეკრულებო ღირებულება არის ფიქსირებული და შესაბამისად, თითოეული კონტრაქტიდან მისაღები შემოსავლის განსაზღვრა ხდება მოცემული ფიქსირებული ფასების მიხედვით.

შესასრულებელ ვალდებულებებს შორის ღირებულების გადანაწილება

ჯგუფის შემოსავლის ძირითად ნაწილს წარმოადგენს მომხმარებლების სატელეკომუნიკაციო მომსახურებებით უზრუნველყოფა. დეტალური სააღრიცხვო პოლიტიკა შემოსავლის მაფორმირებელი ძირითადი საქმიანობისთვის წარმოდგენილია ქვემოთ.

ფასები თითოეული მომსახურების მიხედვით ფიქსირებულია და არ მოიცავს მომსახურების სარეალიზაციო ფასის გადანაწილებისას შეფასების ელემენტს.

როდესაც მომხმარებელი ახდენს ერთზე მეტი სახეობის მომსახურების შესყიდვას, ჯგუფს შეუძლია მარტივად მოახდინოს სარეალიზაციო ფასების მკვეთრი გამიჯვნა კონტრაქტის ფარგლებში მომსახურების ცალკე აღებული სარეალიზაციო ფასების მიხედვით.

გამოყენებული გათავისუფლება

ჯგუფმა გამოიყენა ქვემოთ მოცემული გათავისუფლება:

- არ განიხილავს დაფინანსების მნიშვნელოვან კომპონენტს, როდესაც აქტივზე მომხმარებლისთვის კონტროლის გადაცემის თარიღსა და მიღებული ანაზღაურების თარიღებს შორის სხვაობა არის ერთ წელზე ნაკლები; და
- ხელშეკრულების გაფორმების დამატებითი დანახარჯები ხარჯებში აღიარდება მათი გაწევისას, თუ აქტივის ამორტიზაციის პერიოდის ხანგრძლივობა ერთ წელს არ აღემატება.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

შემოსავალი აღიარდება სხვადასხვა ტიპის მომსახურების გაწევიდან:

- თვიური გამოწერის საფასური აღიარდება შემოსავლად მაშინ, როდესაც ხდება მომსახურების გაწევა. მომსახურების საფასურის გადახდა ხდება ყოველთვიურად.
- ინტერნეტ მომსახურებიდან მიღებული შემოსავალი აღიარდება შემოსავლად მაშინ, როდესაც ხდება მომსახურების გაწევა საბოლოო მომხმარებლისთვის. მომსახურების საფასურის გადახდა ხდება ყოველთვიურად. მომსახურების პაკეტებზე ჯგუფი ინდივიდუალურ მომსახურებებს ცალ-ცალკე აღრიცხავს, თუ ისინი განსხვავებულია, რაც გულისხმობს, რომ მომსახურება განცალკევებით იდენტიფიცირებადია მომსახურების პაკეტში შემავალი ერთეულებისგან და მომხმარებელს შეუძლია მისგან სარგებლის მიღება, გადასახდელი თანხა ნაწილდება მომსახურების პაკეტში ცალკე მომსახურებებზე, მათი ინდივიდუალურად განსაზღვრული გასაყიდი ფასების საფუძველზე.
- ადგილობრივი და საერთაშორისო ზარებიდან მიღებული შემოსავლის აღიარება დამოკიდებულია ზარების ხანგრძლივობაზე. შემოსავალი აღიარდება საერთაშორისო და ადგილობრივი ოპერატორებისთვის გაწეული მომსახურების სანაცვლოდ მათ მიერ წამოწყებული ზარების რომელიმე ადგილობრივ ან საერთაშორისო ქსელში დასრულებისას, გამოყენებული წუთებისა და მომსახურებები სახელშეკრულებო საფასურის საფუძველზე. მომსახურების საფასურის გადახდა ხდება ყოველთვიურად.
- ურთიერთჩართვის მომსახურებაზე წვდომასთან დაკავშირებული მოსაკრებელი გამომუშავდება სხვა სატელეკომუნიკაციო ოპერატორებისგან კომპანიის ქსელში შეწყვეტილი ტრაფიკის საფუძველზე. შემოსავლის აღიარება ურთიერთჩართვიდან ხდება მომსახურებების გაწევის დროს. ურთიერთჩართვის მომსახურებების გადახდა ხდება ყოველთვიურად.
- მოცულობისა და ოპტიკურ-ბოჭკოვანი კაბელის შეუზღუდავი გამოყენების უფლების გადაცემა (დეტალები იხილეთ - შეუზღუდავი გამოყენების უფლება)

სხვა საოპერაციო შემოსავალი

სხვა საოპერაციო შემოსავლის აღიარება ხდება, როცა არსებობს რწმუნება, რომ ჯგუფი განხორციელებული ოპერაციებიდან მიიღებს ეკონომიკურ სარგებელს და შესაძლებელია შემოსავლის ოდენობის საიმედოდ განსაზღვრა. შემოსავლის აღიარება ხდება მის მიღებაზე გაწეული ხარჯების გამოკლებით ოპერაციის განხორციელების პერიოდისათვის.

ხარჯების აღიარება

მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ხარჯები აღიარდება, თუ ის იწვევს მომავალი ეკონომიკური სარგებლის შემცირებას, რომელიც დაკავშირებულია აქტივების შემცირებასთან ან ვალდებულების ზრდასთან და შესაძლებელია მისი საიმედოდ შეფასება.

ხარჯები სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში აღიარდება დაუყოვნებლივ, თუ აღარ მოიტანს მომავალ ეკონომიკურ სარგებელს, ან თუ ეკონომიკური სარგებელი არ აკმაყოფილებს ან შეწყვეტა დაკმაყოფილება აქტივის აღიარების კრიტერიუმების ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

ხელფასები და ხელფასთან დაკავშირებული განაცემები

ხელფასები, ბონუსები და არამონეტარული სარგებელი აღიარდება დარიცხვის მეთოდით იმ პერიოდში, როდესაც შესაბამისი მომსახურება მიიღო ჯგუფმა დასაქმებულისგან.

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების ავტორიზაციის თარიღამდე მომხდარი მოვლენები, რომლებიც დამატებით ინფორმაციას იძლევა ჯგუფის ფინანსური პოზიციის შესახებ, აისახება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები, რომლებიც გავლენას არ ახდენს ჯგუფის ფინანსურ მდგომარეობაზე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შედგენის თარიღისთვის, მაგრამ არსებითი მნიშვნელობისაა, აისახება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების თანდართულ შენიშვნებში.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები

პირობითი ვალდებულებები არ აისახება ფინანსურ ანგარიშგებაში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის გასვლა ჯგუფიდან და შესაძლებელია ამ ვალდებულების საიმედოდ შეფასება. პირობითი ვალდებულებების შესახებ ინფორმაცია მოცემულია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში, გარდა ისეთი პირობითი ვალდებულებებისა, რომლებთან დაკავშირებული ეკონომიკური სარგებლის გასვლა ჯგუფიდან არ არის მოსალოდნელი.

ფინანსურ ანგარიშგებაში არ აისახება პირობითი აქტივები. მაგრამ ისეთი ფინანსური აქტივების შესახებ ინფორმაცია, რომლებთან დაკავშირებული ეკონომიკური სარგებლის შემოსვლა ჯგუფში შესაძლებელია, აისახება განმარტებით შენიშვნებში. იმ შემთხვევაში, თუ ჯგუფს აქვს რწმუნება, რომ ეკონომიკური სარგებელი შემოვა ჯგუფში, მაშინ მასთან დაკავშირებული აქტივი და შემოსავალი აისახება იმ პერიოდის ფინანსურ ანგარიშგებაში, როდესაც ადგილი ჰქონდა შეფასების ცვლილებას.

ანარიცხი წარმოადგენს ვალდებულებას, რომელიც დაკავშირებულია რაოდენობრივ და დროით განუსაზღვრელობებთან. ვალდებულება წარმოადგენს ჯგუფის მიმდინარე ვალდებულებას, რომელიც წარმოიშვა წარსული მოვლენის შედეგად და რომლის დაფარვა გამოიწვევს ჯგუფიდან ეკონომიკური სარგებლის გასვლას. მავალდებულებელი მოვლენა არის მოვლენა, რომელიც წარმოშობს სამართლებრივ ან კონსტრუქციულ ვალდებულებას, რაც გულისხმობს, რომ ჯგუფს არ გააჩნია სხვა რეალური ალტერნატივა და მან უნდა დაფაროს თავისი ვალდებულებები.

სამართლებრივი ვალდებულება გამომდინარეობს:

- (ა) გარიგებიდან (ხელშეკრულებაში დაფიქსირებული ან ნაგულისხმევი პირობების გათვალისწინებით);
- (ბ) კანონმდებლობიდან; ან
- (გ) სხვა სამართლებრივი ქმედებიდან.

კონსტრუქციული ვალდებულება გამომდინარეობს ჯგუფის ქმედებიდან, სადაც:

- (ა) წარსულში დადგენილი პრაქტიკიდან, ჯგუფის მიერ გამოქვეყნებული პოლიტიკიდან ან სპეციფიკური მიმდინარე ანგარიშგებიდან გამომდინარე, ჯგუფი მიაჩნის სხვა მხარეებს, რომ იგი იღებს გარკვეულ პასუხისმგებლობებს; და
- (ბ) შედეგად, მესამე მხარეს ჯგუფთან მიმართებაში გააჩნია გარკვეული მოლოდინი, რომ იგი შეასრულებს ამ პასუხისმგებლობებს.

შპს კავკასუს ონლაინი
კონსოლიდირებული მმართველობის ანგარიშგება
საქმიანობის მიმოხილვა
2018

სარჩევი

1.	ჯგუფის შესახებ.....	49
2.	სეგმენტები და მისი ძირითადი მოთამაშეები	50
3.	ჯგუფის შიდა სტრუქტურა	53
4.	ჯგუფის მიერ განხორციელებული შემუშავებებისა და დაკვირვებების მიმოხილვა	55
5.	დეტალური ინფორმაცია საკუთარი აქციების შეძენის შესახებ	55
6.	საკანონმდებლო და სხვა რეგულაციები	55
7.	ჯგუფის სტრატეგია და მიზნები.....	56
8.	ჯგუფის ფინანსური მონაცემები	57
9.	ჯგუფის ძირითადი რისკები.....	58
10.	კავკასუს ონლაინის თანამშრომლები.....	60

1. ჯგუფის შესახებ

1.1. შპს კავკასუს ონლაინი

შპს „კავკასუს ონლაინი“ (შემდგომში კომპანია) წარმოადგენს შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებას „მეწარმეთა შესახებ საქართველოს კანონის“ შესაბამისად და მისი რეგისტრაციის ნომერია # 211380833.

შპს „კავკასუს ონლაინი“ დაფუძნდა 1998 წლის 19 ნოემბერს „კომპანიის“ რეგისტრირებული ოფისი მდებარეობს შემდეგ მისამართზე: საქართველო, თბილისი 0112, წინამძღვრიშვილის ქ. №160.

ა. მფლობელები და შვილობილი კომპანიები (შემდგომში ჯგუფი)

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შპს „კავკასუს ონლაინის“ მესაკუთრეები არიან „International Online Networks, LLC“, ბრიტანეთის ვირჯინიის კუნძულებზე რეგისტრირებული კომპანია, რომელიც ფლობს კომპანიის 52.73%-ს და „Nelgado, LLC“, ბრიტანეთის ვირჯინიის კუნძულებზე რეგისტრირებული კომპანია, რომელიც კომპანიაში 47.27%-იანი წილის მფლობელია.

შპს „კავკასუს ონლაინს“ ამ ეტაპზე ფილიალები არ გააჩნია.

კავკასუს ონლაინს ჰყავს 5 შვილობილი კომპანია:

- შპს კავკასუს ქეიბლ სისტემ ბულგარია
- ნოვასტარ კომერს ლიმიტედ
- შპს კავკასუს ქეიბლ სისტემ არმენია
- შპს კავკასუს ონლაინი თიზი
- შპს კავკასუს ქეიბლ ტრანზიტ

2008 წელს შპს „კავკასუს ონლაინმა“ დააარსა შპს „Caucasus Cable System Bulgaria“, რომლის 100%-იან წილს 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ფლობს შპს „კავკასუს ონლაინი“. მისი დაარსების იურიდიული საჭიროება გამოიწვია ბულგარეთის ტერიტორიაზე საზღვაო კაბელის და საბაზო სადგურის არსებობამ. შპს „Caucasus Cable System Bulgaria“ ამჟამად ახორციელებს ინტერნეტ ტრაფიკისა და ტრანზიტის შეძენას ევროპაში და მის შემდგომ გადაყიდვას საქართველოში და საქართველოს გავლით მეზობელ ქვეყნებში.

ასევე 2016 წელს შპს კავკასუს ონლაინთან აფილირებული პირებისგან შეძენილ იქნა Novostar BVI 100% წილი, რომელიც წარმოადგენს შპს „რკინიგზის ტელეკომ“-ის საბოლოო 100% წილის მფლობელს. შპს რკინიგზის ტელეკომი ახორციელებს საქართველოს ტერიტორიაზე ინტერნეტ არხების ტრანზიტს აზერბაიჯანის, სომხეთის და ასევე თბილისის და სხვა საქართველოს ქალაქების საზღვრებამდე.

კომპანიებს - შპს კავკასუს ონლაინი თიზი, შპს კავკასუს ქეიბლ ტრანზიტ და შპს კავკასუს ქეიბლ ტრანზიტ 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საოპერაციო საქმიანობა არ დაუწყიათ.

1.3. კომპანიის ბიზნესის პროფილი

კავკასუს ონლაინი საქართველოში მოქმედი ერთ-ერთი უდიდესი კომპანიაა, რომელიც ქვეყნის უმსხვილეს და მცირე პროვაიდერებს სთავაზობს შემდეგ სერვისებს:

1. საბითუმო ინტერნეტის ტრანზიტს ევროპის უდიდესი ქსელიდან (სოფია, ფრანკფურტი) საქართველოს და მის საზღვრებთან არსებულ წერტილებამდე.
2. თანალოკაციის მომსახურება
3. დომენური .GE ზონის ექსკლუზიური ადმინისტრატორი

2. სეგმენტები და მისი ძირითადი მოთამაშეები

2.1 საბითუმო ინტერნეტ სეგმენტი

საბითუმო ინტერნეტ სეგმენტი იყოფა ორ ძირითად სერვისად ინტერნეტ ტრაფიკის ტრანზიტი და საკომუნიკაციო არხის მიწოდება ა წერტილიდან ბ წერტილამდე. საქართველოს ტერიტორიაზე მოქმედებს სულ რამოდენიმე მონაცემთა გადაცემის (შემდგომში ინტერნეტი) საბითუმო ოპერატორი, მათ შორის შპს კავკასუს ონლაინი არის ერთადერთი ოპერატორი, რომელიც თურქეთის და რუსეთის გზის ავლით პირდაპირ შავი ზღვის ნეიტრალურ წყლებში ატარებს გლობალურ ინტერნეტს. ამ უნიკალური სატრანზიტო ინფრასტრუქტურის უპირატესობა მდგომარეობს იმაში, რომ კაბელი მოთავსებულია შავი ზღვის ფსკერზე და ამით ის დაცულია გარეშე რისკებისგან. ეს კავშირი წარმოადგენს უმოკლეს გზას საქართველოდან ევროპულ ინტერნეტამდე. გარდა ამ ქსელისა შავ ზღვაში სს ფოპტნეტს“ გააჩნია 1996 წელს ექსპლუატაციაში შესული ოპტიკურ ბოჭკოვანი კაბელი სოჭი-ნოვოროსისკი-ფოთის მიმართულებით. რუსეთის ინტერნეტ ქსელზე მოთხოვნა არის შეზღუდული და ვერ ანაცვლებს სრულად ევროპულ ინტერნეტის ქსელს. დანარჩენ ორ კომპანიას, კერძოდ შპს დელტაკომს და სს სილქნეტს გააჩნია მხოლოდ საქართველოს ტერიტორიაზე არსებული (რკინიგზის ტელეკომის ანალოგიურად) ხმელეთის ოპტიკურ-ბოჭკოვანი ინფრასტრუქტურა, რომელიც აკავშირებს თურქეთის და რუსეთის ინტერნეტ ქსელებს ადგილობრივებთან. საბითუმო ბაზრის სეგმენტი შეიძლება დაიყოს ლოკალურ და საერთაშორისო ბაზრებად. როგორც ადგილობრივ ასევე საერთაშორისო ბაზრებზე გაყიდვებით ლიდერობს შპს კავკასუს ონლაინი. მთავარ კონკურენტებს ლოკალურ ბაზარზე წარმოადგენს სს სილქნეტი და ფოპტნეტი, ხოლო საერთაშორისო ბაზარზე როსტელეკომი და თურქ ტელეკომი.

ადგილობრივი ბაზრის წილების მონაცემები მოცემულია ქვედა ცხრილში:

კომპანია	Q1 16	Q2 16	Q3 16	Q4 16	Q1 17	Q2 17	Q3 17	Q4 17	Q1 18	Q2 18	Q3 18	Q4 18
ფოპტნეტი	12 %	15 %	15 %	14 %	13 %	13 %	13 %	11 %	11 %	10 %	10 %	10 %
კავკასუს ონლაინი /მაგთიკომი	40 %	41 %	40 %	42 %	40 %	43 %	43 %	51 %	53 %	51 %	55 %	55 %
დელტა კომმი	6 %	6 %	6 %	6 %	7 %	8 %	4 %	3 %	3 %	3 %	1 %	1 %
სილქნეტი	41 %	38 %	39 %	37 %	40 %	36 %	41 %	35 %	34 %	36 %	34 %	34 %
სულ	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

წყარო: <https://gncc.ge/ge/legal-acts/solutions/2019--19-9-285.page>

რაც შეეხება გლობალურ ბაზრებს, ჯგუფი წარმოდგენილია სომხეთის და აზერბაიჯანის ბაზრებზე.

სურათზე წარმოდგენილია ჯგუფის ოპტიკურ-ბოჭკოვანი კაბელის დაფარვის ზონა.

2.2 თანალოკაცია

თანალოკაციის ფართის უზრუნველყოფა არის ის დამატებითი ღირებულების სერვისი რომელსაც შპს კავკასუს ონლაინი სთავაზობს ყველა დაინტერესებულ პირს როგორც წვრილ ასევე მსხვილ მოთამაშეებს. ეს სერვისი არის დამოკიდებული თუ რამდენად უზრუნველყოფილი და დაცულია ყველა ის პირობა რაც მოთხოვნილია ITU -ს სტანდარტებით.

დღეს დღეობით ჯგუფი ემსახურება სულ რამოდენიმე მსხვილ კლიენტს, როგორებიც არიან ბანკები, სამედიცინო დაწესებულებები და ვიდეო სტრიმინგის მიმართულების სერვის პროვაიდერები. ეს ბიზნეს მიმართულება არის საკმაოდ პერსპექტიული და აქტუალური გამომდინარე იქიდან რომ ყოველდღიურად იზრდება მოთხოვნა ქლაუდ სივრცეებზე მთელ მსოფლიოში. ამ მიმართულებით საქართველოს გააჩნია ახლო მომავალში იმის სტრატეგიული ამბიცია, რომ ჩამოყალიბდეს, როგორც გეოგრაფიულ ცენტრად (ჰაბად) გლობალური კომპანიების მოსაზიდად. ეს ბიზნეს სეგმენტი არის დამოკიდებული მრავალ ტექნოლოგიურ და პოლიტ-ეკონომიურ ფაქტორზე. აქედან გამომდინარე, რთულია პროგნოზირება, თუ როგორ გაიზრდება მოთხოვნა მომავალ წლებში. საქართველოს ტერიტორიაზე არსებობს სულ რამოდენიმე თანალოკაციაზე სპეციალიზირებული ოპერატორი, როგორებიც არიან ქლაუდ9 , ნიუტელკო, სს სილქნეტი.

2.3 დომენური სახელის .ge ზონის ადმინისტრირება

კავკასუს ონლაინი 20 წელზე მეტია ახორციელებს .GE დომენური სახელების რეგისტრაციას. არსებული მონაცემებით დღეს .GE ზონაში რეგისტრირებულია დომენების რაოდენობა 42 000-ზე მეტი დომენური სახელი.

ინიცირებული რეფორმის წარმატება ეფუძნება შემუშავებული წესების სრულად დაცვას და

ტექნიკურად გამართულ, დაცულ სისტემას, რაც თავის მხრივ იძლევა პოტენციალს, შეიქმნას ჯანსაღი კონკურენტუნარიანი ბაზარი და მოხდეს ამ სფეროს, როგორც ბიზნესის განვითარება.

2018 წლის 16 აპრილს პროექტის გაშვება განხორციელდა ჯგუფის შიდა (homemade) სისტემით - GOBS, რაც წარმოადგენდა არასტანდარტიზირებულ პროტოკოლს (API). პროექტის გარდამავალ პერიოდში, გაშვებიდან 10 თვის თავზე, სისტემა სრულად განახლდა და ფუნქციონირება დაიწყო სტანდარტიზირებული EPP პროტოკოლით.

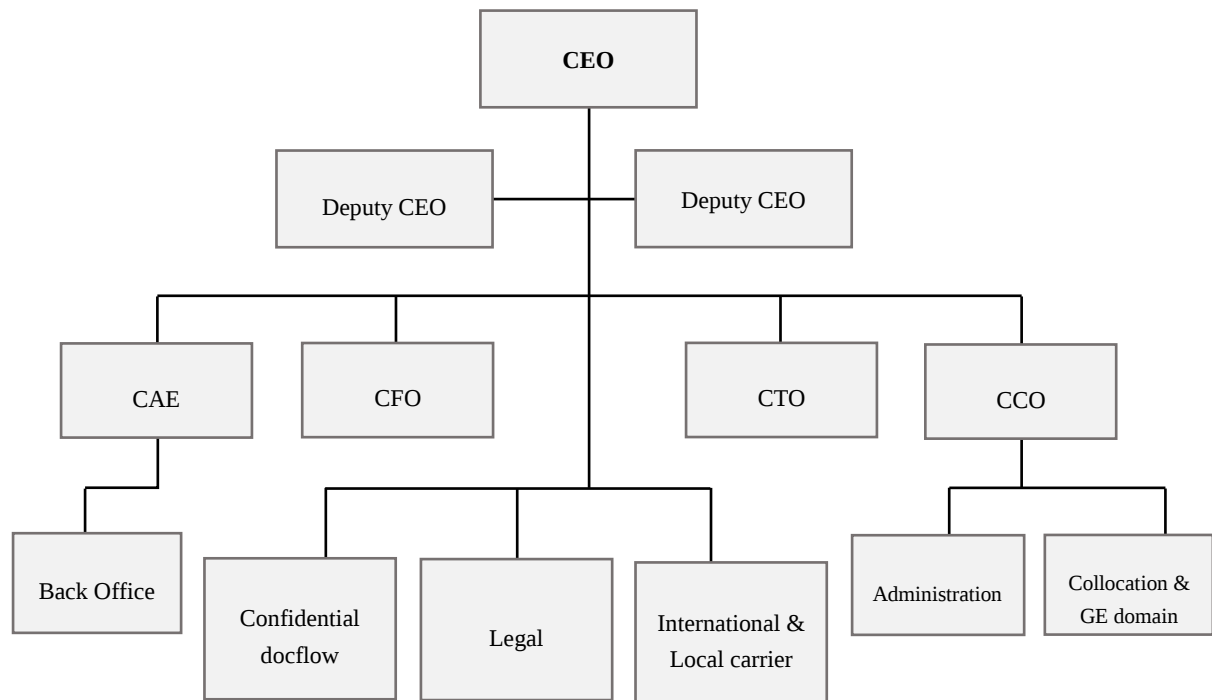
.GE დომენის ადმინისტრირებისა და რეგისტრაციის ბიზნეს მოდელის ცვლილება

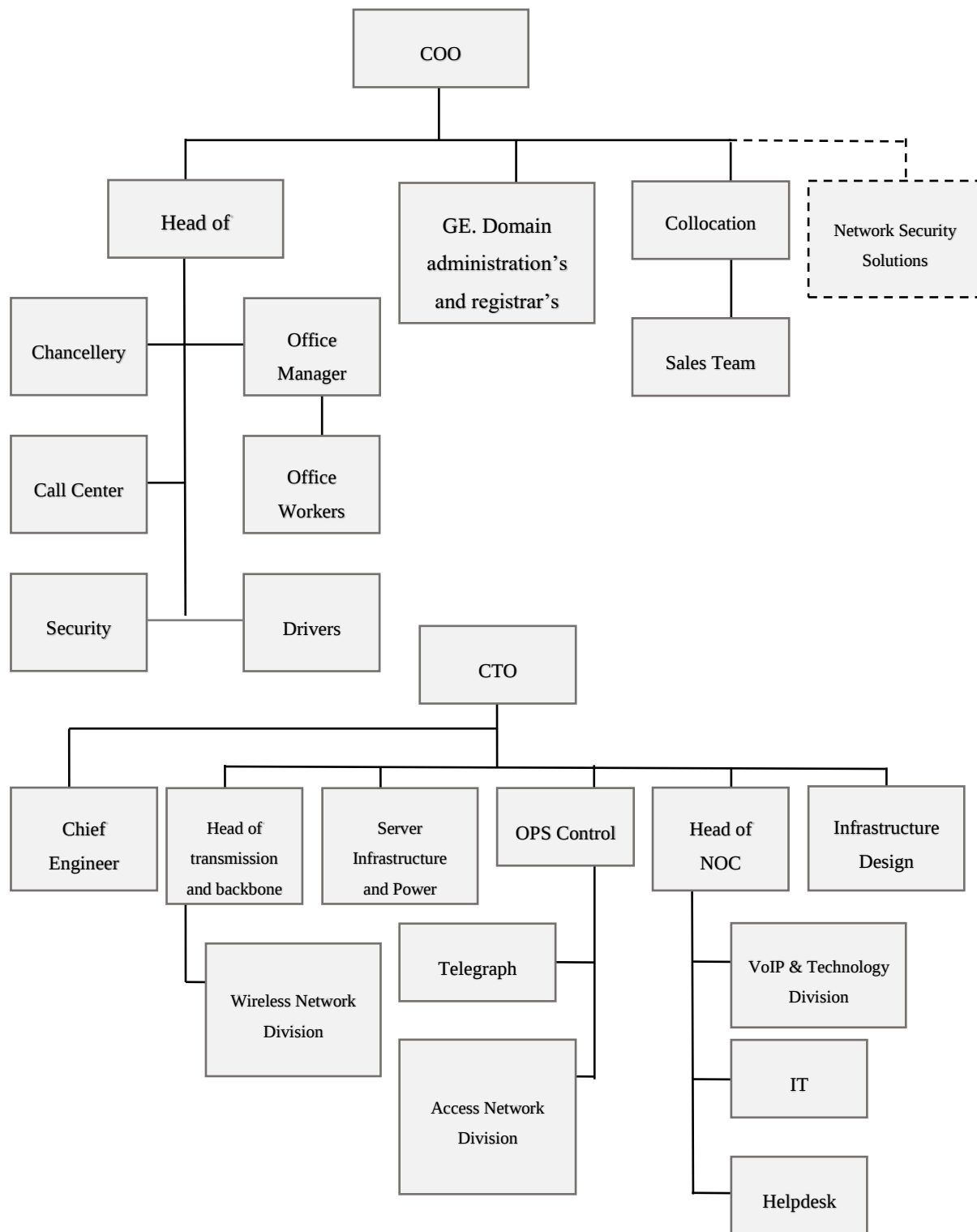
2018 წლის 16 აპრილისთვის კავკასუს ონლაინმა დასრულებულად გამოაცხადა ზედა დონის დომენის რეფორმირების პროცესი, რომელიც საკუთარი ინიციატივით და რესურსებით განხორციელა მათ შორის სამართლებრივი და ტექნიკური უზრუნველყოფის ნაწილში, რომლის თანახმად, კავკასუს ონლაინმა შეინარჩუნა მხოლოდ .GE დომენის ადმინისტრატორის ფუნქცია, ხოლო რეგისტრატორის ფუნქცია-მოვალეობის შესრულების უფლება გადასცა აკრედიტირებულ კომპანიებს. თითოეული მათგანი წარმოადგენს იურიდიულ პირს, რომელიც რეგისტრატორის ხელშეკრულების შესაბამისად გაუწევს სარეგისტრაციო მომსახურებას რეგისტრანტებს.

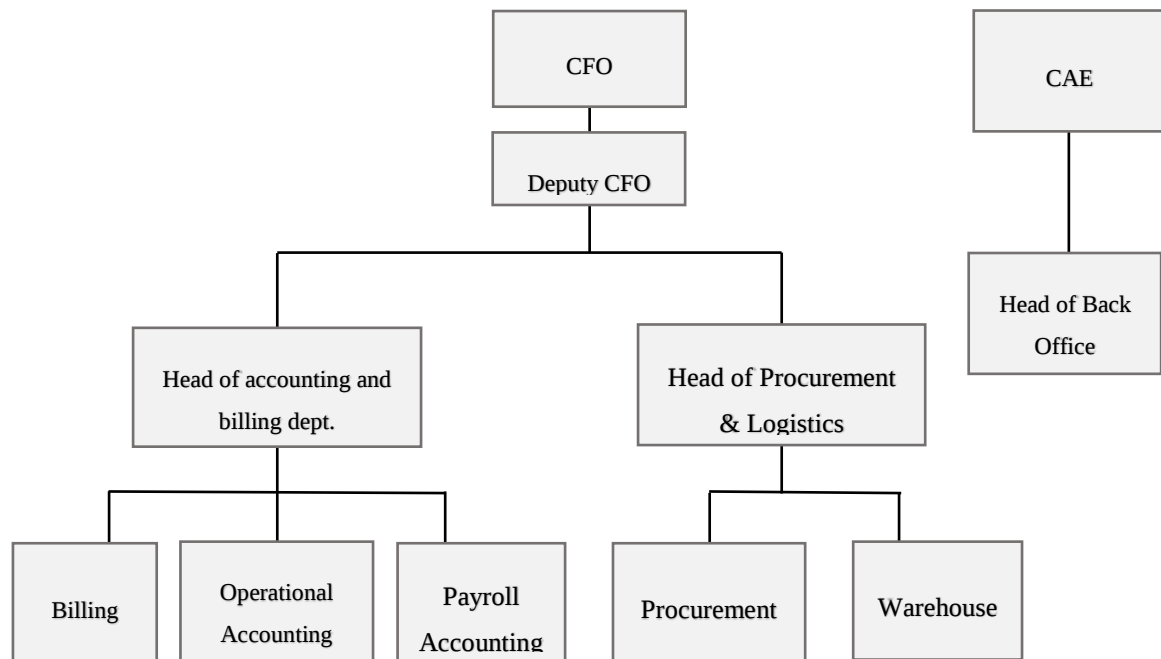
შპს კავკასუს ონლაინი, როგორც ადმინისტრატორი წარმოადგენს საქართველოს რეზიდენტ იურიდიულ პირს, რომელიც ადმინისტრირებას უწევს .GE ქვეყნის კოდის ზედა დონის დომენს, უზრუნველყოფს დომენური სახელების რეგისტრის ფუნქციონირებას, .GE ზედა დონის დომენის (TLD- Top Level Domain) სახელის სერვერების უსაფრთხო და სტაბილურ ფუნქციონირებას, .GE ზედა დონის დომენის სახელის მენეჯმენტს დამოუკიდებლად შექმნილი დაცული და უსაფრთხო სისტემის მეშვეობით და .GE ზედა დონის დომენის (TLD) ზონის მონაცემების შესახებ რეგულარული განახლებების გენერირებას.

3. გეუფის შიდა სტრუქტურა

შპს კავკასუს ონლაინის ორგანიზაციული სტრუქტურა წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

4. ჯგუფის მიერ განხორციელებული შემუშავებებისა და დაკვირვებების მიმოხილვა

2018 წელს ჯგუფში შემავალი არცერთი კომპანია არ იყო ჩართული კვლევასა თუ შემუშავების აქტივობებში.

5. დეტალური ინფორმაცია საკუთარი აქციების შეძენის შესახებ

2018 წელს ჯგუფში შემავალი არცერთი კომპანიის მიერ არ მომხდარა აქციების შეძენა.

6. საკანონმდებლო და სხვა რეგულაციები

საკანონმდებლო და სხვა რეგულაციები

კავკასუს ონლაინი წარმოადგენს „ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად ავტორიზებულ პირს. კავკასუს ონლაინს საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნულ კომისიაში („კომისია“) გავლილი აქვს ავტორიზაცია ელექტრონული კომუნიკაციების ქსელებითა და საშუალებებით უზრუნველყოფისა და მომსახურების მიწოდების შემდეგ სახეებზე:

1. ადგილობრივი დაშვების (სადენიანი) ქსელითა და/ან (სადენიანი) ქსელის ტერმინალური საშუალებებით უზრუნველყოფა;
2. ადგილობრივი დაშვების (უსადენო) ქსელის შესაბამისი ელემენტებითა და საშუალებებით უზრუნველყოფა;
3. ძირითადი საკომუტაციო ქსელის შესაბამისი ელემენტებითა და საშუალებებით უზრუნველყოფა;

4. მაგისტრალური საკომუნიკაციო ციფრული სისტემის სახაზო (სადენიანი) გატარების საშუალებებითა და/ან მაგისტრალური საკომუნიკაციო ციფრული (სადენიანი) სისტემების ტერმინალური საშუალებებით უზრუნველყოფა;
5. მაგისტრალური საკომუნიკაციო ციფრული სისტემის (უსადენო) გატარების საშუალებებით უზრუნველყოფა;
6. საკომუნიკაციო საკანალიზაციო არხებით უზრუნველყოფა;
7. ელექტრონული საკომუნიკაციო ქსელის ელემენტების გაფართოებული რესურსებით უზრუნველყოფა;
8. თანამგზავრული საკომუნიკაციო ქსელის შესაბამისი ელემენტებითა და საშუალებებით უზრუნველყოფა;
9. ფიქსირებული საკომუნიკაციო სისტემის აბონენტების სატელეფონო ხმოვანი კავშირით მომსახურება;
10. ინტერნეტ მომსახურება;
11. მონაცემთა გადაცემა;

კავკასუს ონლაინი ფლობს ნუმერაციის რესურსით სარგებლობის შემდეგ ნებართვას/ლიცენზიას კომისიის გადაწყვეტილებების საფუძველზე:

ნუმერაციის რესურსით სარგებლობის ნებართვა N319

ნუმერაციის რესურსი 706 600 XXX (სულ ათასი სააბონენტო ნომერი) VOIP - ინტერნეტ პროტოკოლით ხმოვანი სატელეფონო კავშირით მომსახურებისთვის და ამ ქსელების აბონენტების ტერმინალური მოწყობილობების იდენტიფიცირებისათვის, ავტორიზებული საქმიანობისთვის. ნუმერაციის რესურსით სარგებლობის ნებართვა კავკასუს ონლაინს მინიჭებული აქვს კომისიის N559/24 გადაწყვეტილების საფუძველზე. ნუმერაციის რესურსით სარგებლობის ნებართვა არის უვადო და ექვემდებარება ყოველწლიურ განახლებას.

ნუმერაციის რესურსით სარგებლობის ნებართვა N324

ნუმერაციის რესურსი: 1-7-0-0-6 (ერთი-შვიდი-ნული-ნული-ექვსი) ავტორიზებული საქმიანობისთვის, სატელეკომუნიკაციო მომსახურების უზრუნველსაყოფად. ნუმერაციის რესურსით სარგებლობის ნებართვა კავკასუს ონლაინს მინიჭებული აქვს კომისიის 725/24 გადაწყვეტილების საფუძველზე. ნუმერაციის რესურსით სარგებლობის ნებართვა არის უვადო და ექვემდებარება ყოველწლიურ განახლებას.

ნუმერაციის რესურსით სარგებლობის ლიცენზია N26

ნუმერაციის რესურსი: 1-0-0-7 (ერთი-ნული-ნული-შვიდი) საქალაქთაშორისო და საერთაშორისო სატელეფონო კავშირის მომსახურების განსახორციელებლად. ნუმერაციის რესურსით სარგებლობის ლიცენზია კავკასუს ონლაინს მინიჭებული აქვს კომისიის 725/24 გადაწყვეტილების საფუძველზე. ნუმერაციის რესურსით სარგებლობის ლიცენზია მოქმედია 2022 წლის 20 იანვრამდე.

7. ჯგუფის სტრატეგია და მიზნები

კავკასუს ონლაინის ჯგუფის სტრატეგიას წარმოადგენს განავითაროს და უზრუნველყოს ევროპის უმსხვილეს დატაცებულ სტაბილური და მაღალსიჩქარიანი პირდაპირი გლობალური ინტერნეტ კავშირი, რეგიონალურ ბაზრებზე არსებული ყველა ადგილობრივი და საერთაშორისო სატელეკომუნიკაციო კომპანიებისათვის. რეგიონალური ბაზრების გაფართოების მიზნით მეზობელ ქვეყნებთან (სომხეთთან და აზერბაიჯანთან) დაინერგა და იგეგმება ახალი სატრანზიტო ქსელების მოწყობა რათა განხორციელდეს შუა აზიის (ირანის, ერაყის, ყაზახეთის) ქვეყნების მომარაგება ევროპული ინტერნეტით. გრძელვადიან დაგეგმარებაში კავკასუს ონლაინი ისახავს მიზნად მოახდინოს აბრეშუმის გზის დიჯიტალიზაცია.

პირველ ეტაპზე კავკასუს ონლაინმა და იუკომ არმენიამ დაასრულა 1 (ერთ) ტერაბიტის ქსელის მშენებლობა, რომელიც აკავშირებს ფრანკფურტის უმსხვილეს ინტერნეტ პროვაიდერებს და ირანის სატელეკომუნიკაციო კორპორაციას სომხეთ-ირანის საზღვარზე საქართველოს გავლით. ეს შეერთება იძლევა საშუალებას ირანის გავლით მოამარაგოს ინტერნეტით ახლო აღმოსავლეთის ბაზარი.

8. ჯგუფის ფინანსური მონაცემები

შემოსავლები	2018	2017	ცვლილება	
ინტერნეტ საბითუმო გაყიდვები	47,131	52,672	(5,541)	-11%
საერთაშორისო სატელეფონო ტრანზიტი	173	1,289	(1,116)	-87%
თანალოკაციის იჯარები	1,091	1,104	(13)	-1%
დომეინური სახელები	1,059	946	113	12%
საერთაშორისო სატელეფონო კოდი 10-07	56	82	(26)	-32%
სხვა	207	271	(64)	-24%
სულ შემოსავლები	49,717	56,364	(6,647)	-12%
მომსახურების თვითღირებულება				
ინტერნეტ საბითუმო გაყიდვები	12,048	11,254	794	7%
საერთაშორისო სატელეფონო ტრანზიტი	212	1,164	(952)	-82%
თანალოკაციის იჯარები	23	39	(16)	-41%
დომეინური სახელები	89	84	5	6%
საერთაშორისო სატელეფონო კოდი 10-07	61	82	(21)	-26%
სხვა	92	55	37	67%
მომსახურების თვითღირებულება	12,525	12,678	(153)	-1%

(ციფრები წარმოდგენილია ათას ლარებში)

ჯგუფი ძირითადად შემოსავლებს იღებს შემდეგი მომსახურებებიდან:

- საბითუმო ინტერნეტი
- დომეინური სახელები
- თანალოკაციის ფართები
- საერთაშორისო სატელეფონო ტრანზიტი
- სხვა შემოსავლები

შპს კავკასუს ონლაინის კომპანიას 2018 წლის სრული შემოსავლები 2017 წელთან შედარებით 12%-ით შემცირებულია. შემცირება ძირითადად არის განპირობებული საბითუმო ინტერნეტზე ფასების ვარდნით, რაც არ კომპენსირდება მოცულობის ზრდით. გლობალური ინტერნეტის ფასების შემცირება მსოფლიოში არსებული ტენდენციაა.

საერთაშორისო სატელეფონო ტრანზიტიდან მიღებული შემოსავალი შემცირდა 87%-ით, რადგან 2018 წლის 1 მარტიდან გაუქმდა ზღვრული ტერმინაციის ტარიფი, რის შედეგადაც კავკასუსისთვის არახელსაყრელი გახდა სხვა ქსელის მფლობელ ოპერატორებთან ზარის დასრულება. აქედან გამომდინარე კომპანია 2018 წლიდან ვეღარ ატერმინირებს მნიშვნელოვანი რაოდენობის წუთებს სხვა მობილური/ფიქსირებული ქსელის ოპერატორებთან. ასევე აღინიშნება შემოსავლების ზრდა დომეინური სახელის უფლების გადაცემიდან 12%-ით.

ჯგუფის ძირითადი ფინანსური კოეფიციენტები მოცემულია ქვემოთ ცხრილში:

N.	კოეფიციენტი	2018	2017
1	მიმდინარე ლიკვიდობა	71%	73%
2	სწრაფი ლიკვიდობა	70%	72%
3	ROE	0%	47%
4	ROA	0%	14%
5	Debt ratio	18%	13%
6	EBITDA	21,003	31,263

ლიკვიდობის კოეფიციენტი

2018 წელს ლიკვიდობის კოეფიციენტი შემცირდა 2017 წელთან შედარებით. შემცირება უმეტეს წილად განპირობებულია ფულადი სახსრების დიდი მაჩვენებლით შემცირებით 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 2017 წლის 31 დეკემბერთან შედარებით. ფულადი სახსრების შემცირება განაპირობა 2018 წელს წყალქვეშა ოპტიკურ-ბოჭკოვანი კაბელსა და აღჭურვილობაზე გაწეულმა დანახარჯებმა.

ROE და ROA

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ROE და ROA-ს კოეფიციენტის მაჩვენებელი არის უარყოფითი, წლის ბოლოს წმინდა ზარალიდან გამომდინარე. გარდა საოპერაციო მიზეზებისა, 2016 წელს ჯგუფს დაერიცხა 8 მილიონის ოდენობით მოგების გადასახადი, რომლის პატივაც მოხდა 2017 წელს, ასევე 2018 წელს საკურსო ზარალმა შეადგინა მილიონ ლარზე მეტი.

Debt ratio

Debt ratio ზრდა 12%-დან 17%-მდე ლოგიკურია, რადგან 2018 წელს საოპერაციო საქმიანობის დასაფინანსებლად მიღებული სესხების ოდენობა გაიზარდა 2.5 მილიონი დოლარით.

EBITDA

EBITDA-ს შემცირების მიზეზები განხილულია ზემოთ შემოსავლებისა და ხარჯების ცვლილებების ნაწილში.

9. ჯგუფის ძირითადი რისკები

ტელეკომუნიკაციის ბაზრის სპეციფიკიდან გამომდინარე, კავკასუსისთვის რელევანტურია შემდეგი სახის რისკები:

ინდუსტრიული რისკი

საბითუმო IP მონაცემების ტრანზიტის ინდუსტრია წარმოადგენს ერთ-ერთ ყველაზე მაღალ კონკურენტულ, დინამიურ სეგმენტს, სადაც კაპიტალური დაბანდება ხორციელდება გრძელვადიანი პერსპექტივით, მოითხოვს დიდ ინვესტიციებს და ამასობაში ტექნოლოგიურად არის მაღალ რისკიანი.

ყოველ სამ-ხუთ წელიწადში ტექნოლოგიური შესაძლებლობები ორმაგდება და შესაბამისად უარყოფითად აისახება ინტერნეტ ტრანზიტის ფასწარმოქმნაზე. ყოველწლიური ფასის ვარდნა 1 მბწ -ზე საშუალოდ არის -20-30% . ფასების შემცირება კომპენსირდება დამატებითი მოთხოვნით ახალ მოცულობებზე და განაპირობებს ნაზარდ

ინვესტიციებს დაბალი უკუგებით. გარდა ამისა მაღალი საინვესტიციო ბარიერის და საერთაშორისო ბაზარზე რეგულაციების არ არსებობის გამო, კომპანიებს დაწესებული აქვთ კონკურენტული ფასები, შედეგად კომპანიები ზარალდებიან და ცდილობენ სხვა სატელეკომუნიკაციო მომსახურების ხარჯზე დააკომპენსირონ ზარალი. კავკასუს ონლაინს 2016 წლის 1 აგვისტოდან არ გააჩნია სხვა მსხვილი მოცულობის სატელეკომუნიკაციო სერვისები რის ხარჯზეც მოახდენდა ზემოთ ხსენებული რისკების დივერსიფიკაციას.

საოპერაციო რისკები

როგორც ზემოთ უკვე აღინიშნა, ჯგუფი მოღვაწეობს ბიზნესში, რომელიც საჭიროებს მუდმივ და ძვირადღირებულ ტექნოლოგიურ ინვესტიციებს. ზღვის და სახმელეთო კაბელის ინფრასტრუქტურა და ძვირადღირებული აპარატურა მუდმივად საჭიროებს მონიტორინგს და საჭიროების შემთხვევაში მყისიერ შეკეთებას. კომპანიის მთელი ქონება დაზღვეულია თიბისის დაზღვევაში.

შავი ზღვის კაბელი დამატებით გადაზღვეულია ხმელთაშუა ზღვის აუზის ორგანიზაციის მეკმას წევრობით, რომელიც უზრუნველყოფს სპეციალური გემის ადგილზე მაქსიმუმ ერთ კვირაში მოსვლას წყალქვეშა კაბელის ან აპარატურის დაზიანებისას.

სატელეკომუნიკაციო აპარატურა ჯგუფს მოეწოდება ძირითადად სამი მომწოდებლისგან: საბკომი (ყოფილი ტაიკო), სიენა და სისკო. შესაბამისად, სამივე კომპანიასთან კავკასუს ონლაინს აქვს გაფორმებული მომსახურების ხელშეკრულებები, რომლის მიხედვითაც მყისიერად ხდება აპარატურასთან დაკავშირებული პრობლემების აღმოფხვრა და საჭიროების შემთხვევაში შეკეთება/გამოცვლა.

ჯგუფის არაფინანსური მაჩვენებლები წინამდებარე დოკუმენტში არ არის წარმოდგენილი, რადგან აღნიშნული მაჩვენებლების წარმოდგენა არ იძლევა დამატებით სასარგებლო ინფორმაციას ჯგუფის საქმიანობისა და მდგომარეობის გასაგებად.

ჯგუფის ხელმძღვანელობის შეფასებით ფინანსურ ანგარიშგებაში წარდგენილი თანხები არ საჭიროებს დამატებით განმარტებებს. აღნიშნული ინფორმაცია განმარტებულია ფინანსური ანგარიშგების ახსნა-განმარტებით შენიშვნებში.

სხვა ფინანსური მაჩვენებლები იხილეთ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

10. კავკასუს ონლაინის თანამშრომლები

2018 წლის ბოლოს შპს კავკასუს ონლაინში დასაქმებული იყო 134 ადამიანი, 2017 – 129. 2018 წლის ბოლოს შპს რკინიგზის ტელეკომში: დასაქმებული იყო 19 ადამიანი, 2017 – 25. 2018 წლის ბოლოს კავკასუს კეიბლ სისტემ ბულგარეთში: დასაქმებული იყო 2 ადამიანი, 2017 – 1.

კომპანიაში, სამუშაოს სპეციფიკიდან გამომდინარე უფრო მეტი მამაკაცია დასაქმებული, ვიდრე ქალი. აღსანიშნავია, რომ ქალთა რაოდენობა კომპანიის მენეჯმენტსა და საკვანძო თანამდებობებზე საკმაოდ მაღალია.

თანამშრომელთა რაოდენობა ორგანიზაციული მიმართულებების მიხედვით შპს კავკასუს ონლაინში ნაწილდება შემდეგნაირად:

მიმართულებები	2018	2017
ადმინისტრაციული	60	54
კომერციული	11	13
ტექნიკური	84	88
	155	155

ქალის რაოდენობა შეადგენს 42-ს რაც დასაქმებულთა რაოდენობის 28%-ია. უმეტესობა ადმინისტრაციული და კომერციული მიმართულებით არის დასაქმებული.

კავკასუს ონლაინში შემუშავებულია ინსტრუქციები და პროცედურები, რომლებიც ემსახურება კომპანიის საქმიანობასთან დაკავშირებული რისკების აღმოფხვრას, შემცირებასა და კონტროლს.

2018 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის მომზადებული კონსოლიდირებული მმართველობის ანგარიშგება ხელმძღვანელობის მხრიდან დამტკიცებულია 2019 წლის 30 სექტემბერს შემდეგი პირების მიერ:

დირექტორი

რ. კოპალაძე

დირექტორის მოადგილე

ვ. მღებრიანი

10. კავკასუს ონლაინის თანამშრომლები

2018 წლის ბოლოს შპს კავკასუს ონლაინში დასაქმებული იყო 134 ადამიანი, 2017 – 129. 2018 წლის ბოლოს შპს რკინიგზის ტელეკომში: დასაქმებული იყო 19 ადამიანი, 2017 – 25. 2018 წლის ბოლოს კავკასუს კეიბლ სისტემ ბულგარეთში: დასაქმებული იყო 2 ადამიანი, 2017 – 1.

კომპანიაში, სამუშაოს სპეციფიკიდან გამომდინარე უფრო მეტი მამაკაცია დასაქმებული, ვიდრე ქალი. აღსანიშნავია, რომ ქალთა რაოდენობა კომპანიის მენეჯმენტსა და საკვანძო თანამდებობებზე საკმაოდ მაღალია.

თანამშრომელთა რაოდენობა ორგანიზაციული მიმართულებების მიხედვით შპს კავკასუს ონლაინში ნაწილდება შემდეგნაირად:

მიმართულებები	2018	2017
ადმინისტრაციული	60	54
კომერციული	11	13
ტექნიკური	84	88
	155	155

ქალის რაოდენობა შეადგენს 42-ს რაც დასაქმებულთა რაოდენობის 28%-ია. უმეტესობა ადმინისტრაციული და კომერციული მიმართულებით არის დასაქმებული.

კავკასუს ონლაინში შემუშავებულია ინსტრუქციები და პროცედურები, რომლებიც ემსახურება კომპანიის საქმიანობასთან დაკავშირებული რისკების აღმოფხვრას, შემცირებასა და კონტროლს.

2018 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის მომზადებული კონსოლიდირებული მმართველობის ანგარიშგება ხელმძღვანელობის მხრიდან დამტკიცებულია 2019 წლის 30 სექტემბერს შემდეგი პირების მიერ:

დირექტორი

დირექტორის მოადგილე

რ. კოპალაძე

ვ. მღებრიანი